162 (8995)

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

163 (8995) | 1959 оной июлиин 14, вторник | Сэн 20 мүнгэн

Шубуу үсхэбэрилхэ уялгаяа заатагүй дүүргэхэ

Түүхэтэ долоон жэлэй туршада Коммунистическэ партиин хараалта зорилгонуудые бэелүүлхэ зуура, республикымнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд байгша ондо саха, һү, ноохо, үндэгэ ехээр абажа, социалистическэ уялгануудые дорхойлһон, доторойнгоо арга боломжонуудые элирүүлһэн байха. Тиихэдээ энээнһээ түрүүн оргэлдэ байһан һалбаринуудые, илангаяа шубуу үсхэбэрилгые эрид хүгжөөхэ гэжэ тон зүб шиидээ һэн. Манай республика дотор шубуу үсхэбэрилхэ айхабтар ехэ арга боломжонууд бии. Ороо̄һо таряа сэлгэхэдэ шубуунай эдеэн ехээр ородаг, мүн үбһэнэй гурил бэлдэхэ, корнеплодуудые ургуулжа абаха, нарһанай ногоон шэлбэһэ суглуулха болон шубуунда хэрэгтэй олон тэжээл элбэгээр бэлдэжэ абаха арга дүүрэн бии. Тэрэшэлэн республикадамнай уһанай шубуунай эдихэ элбэг тэжээлтэй нуур, горхонууд олон. Хэрбээ эдэ арга боломжонуудаа зүбөөр хэрэглэжэ шадаа һаа, тахяа болон индейкэнүүдһээ гадна, республикамнай галагынь хэдэн миллион уһанай шубуу үсхэбэрилжэ шадаха бшуу.

Мал ажалай продуктнуудые ехээр абадаг болохын түлөө тэмсэхэдэ, олохон колхозууд нугаһа, галуу, тахяа, индейкэ олоор үсхэбэрилдэг болонхой. Энэ талаар Мухаршэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой шубуушадай хүдэлмэри һайшаалтай. Нёдондо энэ колхоз тахяа бүриһөө зуугаад үндэгэ, бүхыдөө 108 центнер шубуунай мяха абаһан байха юм. Байгша ондо тус колхоз 160 центнер шубуунай мяха абаха гэжэ шиидээд, мүнөө 6100 тахяагай, 5500 нугаһа, галуунай дальбараануудые дэгжээжэ байнхай. Үнгэрһэн табан һарада эндэхи шубуушад тахяа бүриһөө 79 үндэгэ, нугаһанһаа—45, галуунһаа—26 үндэгэ абаад байна. Энээндэ ахалагша шубуушан М. И. Калашниковагай аша габьяа ехэ.

Мүн Бичурын «Победа», Байкало-Кударын «Знамя Октября», Калининай нэрэмжэтэ, Иволгын Ленинэй нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудай шубуушад амжалтаа туйлаа суурханхай. Тарбагатайн Калининай нэрэмжэтэ колхозой шубуушад ахалагша шубуушан Д. П. Добылкинатай хүтэлбэреэр ажаллажа, 2200 дальбараагай 2140 дальбарааень дэгжээжэ шадаа.

Тиигэбэшье юрэнхы дээрээ республикын шубуунай фермэнүүдтэ байдал хангалтагүй байһаар. Республикын колхоз болон совхозууд энэ жэлдэ 14,8 миллион үндэгэ абажа, нэгэ миллион шубуу тэжээжэ, 1384 тонно шубуунай мяха абаха гэһэн уялгатай. Гэбэшье эдэ уялганууд үшөөл хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ гэжэ тэмдэглэлтэй. Энээнэй гол шалтагаан юуб гэхэдэ, шубуунһаа үсөөн үндэгэн абтана, олохон колхозуудай фермэнүүдтэ тон үсөөн шубуун тэжээгдэнэ.

Нёдондо эмхидхэгдэһэн Кабанскын шубуунай совхоз нугаһанай үндэгэ республикын колхоз, совхозуудта гаргажа үгэхэ даабаритай һэн. Теэд мүнөө энэ совхоз тон муугаар хүдэлнэ. Байгша ондо тус совхоз инкубаторно станциһаа 160 мянган нугаһанай дальбараа гаргаха байгаад, мүнөө оройдоо 20 гара мянган дальбараа гарганхай. Энээнэй гол шалтаганиинь гэхэдэ, совхозой нугаһад үбэлдөө шингтэй, муухай байрада байлгагдаа, үндэгэлхэ сагтаа муугаар эдеэлүүлэгдээ. Элдэб зүйлэй тэжээлээр дутаһан нугаһануудһаа шанар муутай үндэгэн абтажа, инкубаторна станцида тушааһан үндэгэнэйнь оройдоо 15—18 процентнь дальбараа болоһон байха юм. Энэ совхозой иимэ муугаар хүдэлжэ байһанда республикын Хүдөө ажахын министерство, тэрэнэй министрын орлогшо нүхэр Хазагаев зэмэтэй. Тэдэнэр шэнээр эмхидхэгдэһэн совхоздо хэрэгтэй туһаламжа үзүүлээгүй, шадабаритай мэргэжэлтэдээр, хүтэлбэрилэгшэдээр саг соонь хангаагүй.

Иимэрхүү байдал республикын бусад олохон ажахынуудта үзэгдэнэ. Заиграйн аймагай «Гигант» колхоз 6500 дальбараа абаад, тэрэнэйнгээ 2500-е колхознигуудта худалдаад, үлөөшэ дальбараануудайнгаа 3 мянгыень үхүүлһэн байна. Яруунын совхоз 1900 дальбараа абаһан аад, бултыень гарзалуулаа.

Иимэ бирагүй, муу байдалые саашадаа тэсэхын аргагүй. Шубуу үсхэбэрилхэ хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандадаг колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ табиха, тэдэнэй абаһан уялгануудаа заатагүй дүүргэхэ ябадалые хангаха саг ерээ.

Колхоз, совхозууд абаһан уялгануудаа дүүргэхын тула нэн түрүүн инкубаторна станцинуудһаа дары түргэн дальбараануудые абажа, шадамар бэрхэ шубуушадта даалгажа, һайнаар дэгжээхые оролдохо уялгатай. Энэ шухала хэрэгтэ колхоз, совхозуудай шубуушадта зооветмэргэжэлтэд ехэ туһа хүргэхэ, шубуу харууһалха, дальбараа дэгжээхэ дүй дүршэлдэ тэдэниие һургаха зэргэтэй.

Долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ шубуу үсхэбэрилгэеэ эрид хүгжөөжэ, колхоз, совхоз бүридэ адагынь хоёр-гурба мянганһаа үсөөн бэшэ тахяатай, адагынь 500—600 эмэ нугаһатай фермэнүүдтэй болохо гээшэ мүнөөдэрэй хойшолуулашагүй зорилго мүн. Эдэ шубуудые хүсэд һайн, элдэб зүйлэй тэжээлээр (ороо̄һо таряа, хартаабха, корнеплодууд, үбһэнэй гурил, нарһанай шэлбэһэн, минеральна тэжээл гэхэ мэтээр) хүсэд хангахын түлөө оролдохо хэрэгтэй. Гэхэ зуура шубуушад өөһэдөө мүнөөнһөө эхилжэ энэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха ёһотой. Тэдэнэр гурил хэхэ буурсагтай ногоо сабшажа, һүүдэртэ хатаажа абаха болоно. Нэн түрүүн энэ жэлдэ элбэгээр ургаһан халаахайе бүхыдэнь сабшажа абаха шухала. Хэрбээ шубуудые һайнаар харууһалаад, эдеэлүүлээд байгаа һаа, һайн шанартай үндэгэн олоор абтаха байһаниинь элитэ.

Ажахын энэ шухала һалбариие түргэнөөр хүгжөөхэ, шубуу үсхэбэрилхэ хэрэгтэ бии байгаа дутагдалнуудые республикымнай шубуушад эрид зоригтойгоор дабажа гараха байһаниинь дамжаггүй.

Н. С. Хрущевтой Эфиопиин хаан Хайле Селассие I уулзаба

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевтой Эфиопиин Дээдэ Зэргэтэ хаан Хайле Селассие I июлиин 12-то город шадарай дачада уулзаад, хөөрэлдэһэн байна. Уласхоорондын байдалай, советско-эфиопскэ харилсаануудай олон асуудалнуудаар хөөрэлдөөн болоо.

Н. С. Хрущев Эфиопиин хаан хоёр хамтадаа сайлаа.

Советскэ делегаци Женева орохоёо мордобо

Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевэдэхи зүблөөн бага зуун гүрэнүүдэй дурадхалаар заседанинуудтаа забһарлалга хэһэн аад, июлиин 13-да хүдэлмэреэ дахяад һэргээхэ байһаниинь мэдээжэ.

СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко түрүүтэй советскэ делегаци зүблөөндэ хабаадахаяа июлиин 11-дэ Женева оробо.

А. А. Громыкотой хамта делегациин гэшүүд В. А. Зорин, Я. А. Малик, советнигүүд И. И. Ильичев, М. А. Харламов, генерал-лейтенант В. М. Крамар, С. Т. Базаров, И. Н. Земсков, В. М. Хвостов, В. Ф. Грубяков, А. Г. Ковалев болон бусад Женева оролсоо. (ТАСС).

Эфиопиин хаанай Советскэ Союзда ерээд байһан тухай

Эфиопиин хаан Селассие I июлиин 11-дэ Таманска дивизиин зунай лагерьта ошоо. Тактическа һургуули хэлгые тэрэ ехээр һонирхон хараһан байна.

Бандунгын конференцидэ хабаадаһан оронуудай элшэн сайдуудта Эфиопиин хаан Хайле Селассие I үдэрын айлшалаа. Элшэн сайдууд сайлалга хэжэ тэдэниие хүндэлөө. Советскэ талаһаа нүхэд К. Е. Ворошилов, Н. Г. Игнатов, Н. С. Хрущев болон бусад сайлалга дээрэ байлсаа.

Индиһээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд К. П. Ш. Менон, Эфиопиин хаан Хайле Селассие I, ОАР-һаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Мохаммед А. Эль Куни, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов үгэнүүдые хэлээ. (ТАСС).

СССР Эфиопи хоёрой хоорондо худалдаа наймаанай хэлсээн баталагдаба

СССР Эфиопи хоёрой хоорондо худалдаа наймаанай хэлсээн июлиин 11-дэ Москвада баталагдаа. Энэ хэлсээнэй ёһоор, али али тала худалдаа наймаа эрхилхэдэ бэе бэедээ таарамжатай зохид эрхэ байдал бии болгохо гэжэ үгэеэ ойлголсоо, хоёр ороной бэе бэедээ ямар эд бараанай худалдагдаха байһые тодорхойлоо.

Эфиопидо СССР-эй худалдаха эд бараанай список соо элдэб машина, түхеэрэлгэ, нарин механикын зүйлнүүд, хара металлаар хэгдэһэн прокат, нефтепродуктнууд, автомобилиин покрышканууд болон камеранууд, эм дом, фармацевтическэ зүйлнүүд, пумаажан бүд, кинофильмнүүд, бусад эд бараан оролсоно. Эфиопи кофе, арһа, арахис, тоһолиг үрэһэ, Эфиопиин газаа тээшэнь худалдадаг бусад эд бараа СССР-тэ худалдаха юм.

ССР Союзай правительствын түлөөлэлгөөр СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министр Н. С. Патоличев, Эфиопиин правительствын түлөөлэлгөөр — Эфиопиин Гадаадын хэрэгүүдэй министр Ато Ильма Дересса хэлсээндэ гар табяа.

Тиихэтэй хамта, СССР Эфиопи хоёрой хоорондо экономическа, техническэ харилсаа байгуулха асуудалнуудаар Гадаадын оронуудтай экономическа харилсаа холбоо байгуулха талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ С. А. Скачков Эфиопиин Гадаадын хэрэгүүдэй министр Ато Ильма Дересса хоёр һанамжануудаа мэдэлсэһэн байна.

Советскэ талаһаа СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо В. С. Семенов, Гадаадын худалдаа наймаанай министерствын управлениин начальник В. Б. Спандарьян болон бусад; Эфиопиин талаһаа — Эфиопиһоо СССР-тэ байдаг элшэн сайд Ато Гетахун Тессема болон бусад хэлсээндэ гар табилгын үедэ байлсаа.

(ТАСС).

Республикын колхоз, совхозуудта тэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай

1959 оной июлиин 10-най мэдээн.

Аймаг	Үбһэ сабшалга (гектараар)	Силос даралга (тонноор)	Набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ (тонноор)
Байкало-Кударын	—	—	7
Баргажанай	171	—	156
Бичурын	13	—	256
Иволгын	3	5	—
Кабанскын	180	595	92
Хэжэнгын	—	—	79
Курумканай	12	—	—
Кяхтын	—	—	8
Мухаршэбэрэй	28	—	32
Прибайкалиин	79	115	18
Тарбагатайн	29	—	36
Ториин	—	—	159
Түнхэнэй	2	—	309
СОВХОЗУУД:			
Бичурын	34	—	—
Кабанскын	53	165	72
Иволгын	—	1	—
Кяхтын	—	—	33
«Эрдэм»	52	—	—

Бусад аймагуудай колхоз, совхозуудта малай тэжээл бэлэдхэлгэ эхилээдүй.

ҮБГЭН ЗАЛУУГҮЙ ҮБҺЭ ХУРЯАЛГАДА ГАРАЯ!

* * *

Репортаж

Силос даралга дээрэ

Һүниндөө унаһан шүүдэр наранай хурса элшэдэ мүнгэтэн хашарһатана. Энэ үглөөгүүр хэдышье эртэ байгаа һаань, нютагай хүн зон үни хада бодожо, ниитынгээ ажалда гараад байба. Иволгын совхозой дүрбэдэхи отделениин гэшүүд үдэрэй туршада силоснэ нүхэеэ дүүргэхэ зорилготой эртэ үглөөнһөө эхилээд, үдэшын боро хараан болотор эсэхэ сусахые мэдэнгүй ажаллана.

—Манай отделениин гэшүүд жэл хахад хүрэхэ силос даража абая гэжэ республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые уряалһан кударынхидай үүсхэлые халуунаар дэмжэн, ниитынгээ малда бардам хүрөөд, үшөө хахад жэлдэ хүрэхэ силос даража абаха зорилго урдаа табинхай,—гэжэ тус отделениие эрхилэгшэ нүхэр Лубсанов урма баяртайгаар хөөрэнэ.

...Елэгэр хара асфальтаар хушагдаһан харгын урда захада хүнэй сээжэ, мүртэ хүрэмэ хара тариянай заха силоснэ комбайнаар хуряагдажа абаашагдана. Силоснэ комбайнай хэршэжэ бэлэн болгоһон ногоое автомашинанууд һаатабаригүй силоснэ нүхэ руу шэрэнэ.

—Яһала һайнаар, үдхөөршье гараһан ногоон байна даа, аяар табан машина, үшөө хоёр трактор аад, комбайнаа арай шамай хүсэнэлди. Нёдондо хоёр машинаар сүлөөтэйхэнөөр лэ шэрэгшэ бэлэйбди,—гэжэ халуудашаһан шофер Базар Очиров омогорхоно.

Энэншье зүбтэй гээшэ ааб даа. Энэ жэлдэ хура бороон элбэгээр орожо, таряанайшье, ногоонойшье гараса хэзээ хэзээнэйхиһээ һайн ха юм. Таряа хадалгын эхилтэр үбэлэй үедэ үхэр малдаа бардам хүрөөд, үшөө хахад жэлдэ үлөөхэ үбһэ ногоо, хээрын ногоогоор силос дараха зорилготойгоор, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа байнхай.

—Байза, шимни юундэ минии урда оробош? Дүтэл гээд лэ намайгаа бү газааншалыш,—гэжэ нэгэдэхи бригадаһаа ерэһэн жолоошон нүгөөдэдөө ороно.

—Комбайнһаа гээгдээд байхадаш, ашахагүй шэнгеэр һанаалби,—гэжэ нүгөөдэнь хүхинэ.

—Базар, хэдыдэхи нүхэеэ дүүргэбэт,—гэжэ тэрэнь асууна.

— Манай бригада дүрбэдэхидөө оробо,—гэжэ тэрэнь харюусаад, машинынгаа газые нэмээн, далда орошоно.

—Эршэ хүсэеэ һуладхангүй, үдэшэ орой болотор ажаллаа һаамнай, горьтойхон силос дарагдахань ха,—гэжэ тракторист баярлана.

— Шамһаал хамаг юумэн дулдыдахал. Харин үдэшэ болоходо «нойроо хүрэбэб, ябая» гээгүй һаашни, олохон нүхэн бүтүүлэгдэхэ,—гэжэ үрьдэжэ ерэһэн шофер Шарапов тэрэнээ гасаалжа шоглоно.

Силос даралга дээрэ шофернуудһаа гадна, комплексно бригадануудай гэшүүд, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, һургуулиин һурагшад туһалалсана. Тэдэнэй зариманиинь асарагдаһан ногоос нүхэ руу хэнэ, нүгөөдүүлынь силоснэ нүхэнүүдһээ бог шоройень сэбэрлэжэ бэлэдэнэ.

— Энээхэн табан нүхэеэ дүүргэбэл, ехэ нүхэндөө орохобди. Шамдажал мэдэгты,—гэжэ хоёрдохи комплексно бригадын бригадир нүхэр Данзанов хүдэлмэришэдөө шамдуулна.

—Хари, түргэн дүүргээ һаамнай һайн лэ байгаа. Уйтан нүхэн аад, морёор гэшхүүлхэдэ муу гээшэнь, ехэ нүхэндэ һаань, трактораар даруулха һэмди,—гэжэ морёор силосээ гэшхүүлжэ ябаһан залуу хүбүүн дуугарна.

Силос даралга дээрэ ажаллажа байгшад даалгагдаһан энэ хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандажа, үдэр бүриингөө даалгабариие үлүүлэн дүүргэнэ. Шофернууд Дармаев, Шарапов, Очиров, трактористнууд Жамсуев, Гомбоев, Цыбиков, Цыдыпов, хүдэлмэришэд Шарапов, Лубсанова гэгшэд илангала һайнаар ажаллана.

Үдэшэлэн тээ хоёрдохи бригадада 50—50 тоннын багтаамжатай гурбан нүхэн дүүргэгдэжэ, хүдэлмэришэдэй һанаае амаруулба. Мүн тус отделениин 1—3-дахи бригадануудта 2—3 нүхэн соо силос дарагдаһан байна. Энэ отделениинхид хамтадаа 3500 тонно силос дараха түсэбтэй юм. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 1,5 дахин шахуу ехэ болоно. Тиимэһээ эдэнэр хараалагдаһан түсэбөө богони болзорто, шанар һайнтайгаар дүүргэхын түлөө унаһан малгайгаа абангүй ажаллажа байнхай.

Б. Цыремпилов.

Зураг дээрэ: 2-дохи бригадын гэшүүд силостэ асарагдаһан ногоо буулгажа байна.

ШУУД ХЭМЖЭЭ АБАХААР БОЛОО

Энэ жэл хура бороон горьтойгоор орожо, Закаменай аймагта сабшалангай ногоон хэзээ хэзээнэйхиһээ элбэгээр ургаа. Тиимэһээ эндэхи колхозууд эртээнһээ зэр зэмсэгээ түхеэржэ, үбһэ хуряалгаяа саг болзортонь эхилээ һаа, ерэхэ үбэл ниитынгээ малда элбэг хүрэхэ тэжээл бэлдээд, үшөө хойто жэлдэ нилээд ехэ нөөсэ бэлдэхэ аргатай байгаа. Энээниие хараадаа абаһан «Дружба», «40 лет Октября» колхозууд июлиин 10-да үбһэндөө эмхитэйгээр гараба. Эдэ колхозууд бүри эртэ үбһэ хуряалгада хэрэглэхэ зэр зэмсэгүүдээ һайса заһабарилжа түхеэрээд, мүн звено, бригадануудые олоор эмхидхээд, даабари, түсэбүүдыень үгэһэн байгаа.

Гэхэ зуура аймагай зарим колхозууд, жэшээлхэдэ «Коммунизм» (түрүүлэгшэнь нүхэр Санжитов), «Победа» (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыдыпов), Ленинэй нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Щербаков), Сталинай нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Хубанов) болон бусад колхозууд тэжээл бэлэдхэлгэдэ һүүлэй үе болотор һайса түхеэрээгүй байжа, саг болзортоо үбһэндөө гаража шадабагүй. Нэрлэгдэһэн колхозуудта үбһэндэ ябаха звено, бригадануудынь хүсэд эмхидхэгдээгүй, морин косилка, тармуурнуудынь һайса заһабарилагдаатүй байшоо.

Энэ жэл сабшалангайнгаа гектар бүриһөө дунда зэргээр 11 центнер үбһэ хуряаха түсэбтэй «40 лет Октября» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Зундуев) 136 колхознигуудые тэжээл бэлэдхэлгэдэ гаргаба. Мүн 11 морин косилка, нэгэ тракторна агрегат ногоо сабшажа эхилээ. Тэрэшэлэн «Дружба» колхоз 160 гаран хүнһөө 17 звено эмхидхэжэ, хэдэн морин косилкатайгаар, нэгэ тракторна агрегадтайгаар үбһэ хуряажа эхилэнхэй. Энэ колхоз байгша ондо 2510 гектар сабшалангайга бүриһөө дунда зэргээр 12 центнер үбһэ хуряаха түсэбтэй юм. Энэнь нёдондо жэл гектар бүриһөө хуряагдаһан үбһэндэ орходоо 5 центнерээр үлүү.

Харин 4400 гектар сабшалангай ногоо хуряаха гэһэн «Коммунизм» колхоз энэ жэл адуу малдаа элбэг хүрэхэ тэжээл бэлдэжэ бирахагүйнь ха. Юуб гэхэдэ, тус колхоз нёдондо жэл тэрэл сабшалангайнгаа гектар бүриһөө дунда зэргээр 11 центнер үбһэ хуряаһан мүртөөшье, үбэлэй үедэ адуу малаа тэжээлээр дуталдуулаа һэн. Харин энэ жэл эндэхид гектар бүриһөө дунда зэргээр 16—17 центнер ногоо хуряаха аргатай байгаад, оройдоол 12 центнер хуряаха гэһэн зорилго табяа. Энэнь тон бага. Мүнөө үбһэндөө гаража байһан колхознигуудынь тусхай зэр зэмсэгээр, илангаяа хажуур, тармуураар дуталдана. Эдеэ хоолоор хүсэд хангагдаагүй байна. Теэд эртээнһээ хажуур болон тармуур, эдеэ хоол, илангаяа хатаагдаһан хилээмэ зоной дунда наймаанда гаргаха талаар харюулсалгатай байһан колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Санжитов, партиин организациин секретарь нүхэр Балуев, сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Цыренжапов мүнөө болотор юу бодожо байгаа гээшэб?

Мүнөө аймаг дотор нэгэшье центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэгдээгүй, силос даралга үшөө эхилээдүй байһаар. Теэд гол түлэб мал ажал эрхилдэг Закаменай аймаг тэжээл бэлэдхэлые мүнөө болотор унжагайруулжа байхадаа ерэхэ үбэлые баһал гарза хоролтотойгоор үнгэргэхэ туйлалаа орошохонь. Тиимэһээ аймагай бүхы хүтэлбэрилэгшэд хөөрэлдөөгөөр үдэрөө баража һуунгүй энэ дары үбһэ хуряалгадаа бүхы хүсэеэ элсүүлхэ хэмжээ абаха зэргэтэй.

Д. Аюшеев, манай корр.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Үдэшын, заочно дээдэ һургуулинуудай студентнүүдтэ, үдэшын, заочно тусхай дунда һургуулинуудай һурагшадта хүнгэлэлтэ олгохо тухай

Ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаа бэхижүүлхэ тухай, СССР-тэ арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ тухай Хуулитай зохилдуулан, үдэшын, заочно- дээдэ һургуулинуудай студентнүүдтэ, үдэшын, заочно тусхай дунда һургуулинуудай һурагшадта хүнгэлэлтэ үгэхэ тухай тогтоол СССР-эй Министрнүүдэй Совет гаргаба. Үдэшын, заочно дээдэ һургуулинуудта (факультедүүдтэ) амжалтатайгаар һуража байһан студентнүүдтэ, үдэшын, заочно тусхай дунда һургуулинуудта (отделенинүүдтэ) һайнаар һуража байһан һурагшадта 1959—1960 оной һуралсалай жэлһээ эхилэн салинтыень түлэлгэтэйгөөр амаралта нэмэжэ үгтэхэ болоо.

Үдэшын дээдэ һургуулинуудай нэгэдэхи, хоёрдохи курснуудта һуража байгшадта лабораторно хүдэлмэри дүүргэхэ, зачёт үгэхэ, экзамен бариха үедэнь жэл бүри 20 үдэрэй, үдэшын тусхай дунда һургуулида һурагшадта—10 үдэрэй, заочно дээдэ болон тусхай дунда һургуулинуудта һурагшадта 30 үдэрэй амаралта үгтэхэ байна.

Үдэшын дээдэ һургуулинуудай гурбадахи, мүн удаадахи курснуудта һурагшадта лабораторно хүдэлмэри дүүргэхэ, зачёт үгэхэ, экзамен бариха үедэнь жэл бүри 30 үдэрэй, үдэшын тусхай дунда һургуулинуудай һурагшадта—20 үдэрэй, заочно дээдэ, тусхай дунда һургуулинуудай һурагшадта—40 үдэрэй амаралта үгтэхэ. Үдэшын, заочно дээдэ болон тусхай дунда һургуулинуудта һурагшадай гүрэнэй экзамен бариха үедэнь 30 үдэрэй амаралта үгтэхэ юм.

Дипломно проект (хүдэлмэри) бэлэдхэхэ, бариха үедэнь үдэшын, заочно дээдэ һургуулинуудай студентнүүдтэ 4 һарын, үдэшын, заочно тусхай дунда һургуулинуудай һурагшадта 2 һарын амаралта үгтэхэ байна.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой ёһоор, һурагшадай амаржа байха үедэ түлэгдэхэ салин хүлһэнэй хэмжээн амаралтын урда тээхи һүүлшын арбан хоёр һарада дунда зэргээр һара бүридэ абаһан салингай шэнээн байхаар тодорхойлогдоо. Тиихэдээ дээдэ һургуулинуудай студентнүүдэй һарын салин 1000 түхэригһөө, тусхай дунда һургуулинуудай һурагшадай һарын салин 800 түхэригһөө дээшэ бэшэ байха ёһотой.

Үдэшын, заочно дээдэ һургуулинуудай студентнүүдые, үдэшын, заочно тусхай дунда һургуулинуудай һурагшадые дипломно проект (хүдэлмэри) дүүргэжэ эхилхын урда тээхи гү, али гүрэнэй экзамен барихын урда тээхи һуралсалай 10 һарын турша соо хэшээлдээ бэлэдхэхынь тулада долоон хоног бүридэ нэгэ үдэрөөр хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдэхэ юм. Тиихэдээ абадаг салин хүлһэнэйнь 50 процентые түлэхэ. Зүгөөр тэрэнь абадаг хүлһэнэйнь эгээн бага хэмжээнһээ доошо бэшэ байха ёһотой. Студентнүүд болон һурагшадай дура хүсэлэй ёһоор дурсагдаһан үе соо долоон хоног бүридэ, салин хүлһэ түлэнгүйгөөр нэгэ үдэрэй амаралта нэмэжэ үгэхыень предприятинууд болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэ зүбшөөгдөө.

Лабораторно хүдэлмэри дүүргэхын, зачёт үгэхын, экзамен барихын тулада жэлдээ нэгэ, тэрэшэлэн дипломно проект (хүдэлмэри) бэлэдхэхын, барихын гү, али гүрэнэй экзамен барихын тулада заочно дээдэ һургуулинуудай студентнүүдэй, тусхай дунда һургуулинуудай һурагшадай һуралсалайнгаа газарай байһан газарта ошохо, бусажа ерэхэ замайнь гаргашын 50 процентые тэдэнэй хүдэлмэрилжэ байһан предприяти болон эмхи зургаан түлэхэ юм.

Үдэшын, заочно дээдэ болон тусхай дунда һургуулинуудай һүүлшын курснуудта һуража байгшадта шэлэн абаһан мэргэжэлээрээ предприятиин хүдэлмэритэй сэхэ танилсахын, дипломно проект бэшэхын тулада хэрэгтэй материал бэлэдхэхын тулада зохихо һуралсалай газарнуудай һанамжа дурадхалаар предприятинуудай, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд салин хүлһыень түлэнгүйгөөр нэгэ һарын амаралта нэмэжэ үгэхэдэнь болохо байна. Дурсагдаһан үе соо студентнүүд юрэнхы гуримай ёһоор стипенди абадаг байха.

Оролтын экзамен бариха болоһон хүдэлмэришэд болон алба хаагшадта салин хүлһэ түлэнгүйгөөр: үдэшын, заочно дээдэ һургуулида орохо бологшодто 15 үдэрэй, үдэшын, заочно тусхай дунда һургуулида орохо бологшодто 10 үдэрэй амаралта нэмэжэ үгэхыень предприяти, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэ зүбшөөгдөө. Тиихэдээ һуралсалай газарта ошохо, гэдэргээ бусажа ерэхэ сагынь эдэ үдэрнүүдтэ оруулагдахагүй.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дурсагдаһан тогтоолоор хараалагдаһан амаралтануудта тааралдуулан үдэшын, заочно дээдэ болон тусхай дунда һургуулинуудта һуража байһан хүдөө ажахын артельнүүдэй гэшүүдтэ амаралта нэмэжэ үгэхыень, хүлһэнэйнь хэмжээ тогтоохыень колхозуудта һанамжалан дурадхагдаа.

Үдэшын, заочно дээдэ һургуулинуудай студентнүүдтэ, үдэшын, заочно тусхай дунда һургуулинуудай һурагшадта үгтэхэ болоһон хүнгэлэлтэнүүд залуушуул тухай Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын саг үргэлжэ анхарал оролдолго гаргажа байдагые гэршэлнэ. Энэ ушар заочно, үдэшын дээдэ болон тусхай дунда һуралсал саашадань хүгжөөхэ, залуу мэргэжэлтэдые бүри һайнаар бэлэдхэхэ хэрэгтэ туһалха байна.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Бурядай АССР-эй промышленностиин, хүдөө ажахын, соёл культурын, партийна, советскэ болон бусад организациин хүдэлмэрилэгшэдые РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха ту[хай]

315. **Калаганский** Михаил Георгиевичые— спортивна бүлгэм, организацинуудай Союзай республиканска Соведэй түрүүлэгшэ.
316. **Калашников** Георгий Факеевичые—Тарбагатайн РТС-эй газогагнууршa.
317. **Калашников** Леон Архиповичые—Тарбагатайн аймагай «Коммунизм» колхозой мал адуулагша.
318. **Каленов** Василий Павловичые—Зэдын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой тракторна бригадын бригадир.
319. **Каленов** Иван Михайловичые—Кяхтын хонинной совхозой хонишон.
320. **Кальсина** Вера Владимировнае—Мухаршэбэрэй аймагай Подлопаткиин дунда һургуулиин директор.
321. **Канаев** Александр Ивановичые—ажалшадай депутадуудай Баунтын аймагай Соведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын инспекциин начальник.
322. **Карагаев** Иннокентий Никифоровичые—Хойто-Байгалай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.
323. **Карнаухова** Галина Васильевнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой нөөсэлгын кассын главна бухгалтер.
324. **Карпова** Татьяна Ефимовнае—Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай директорэй орлогшо.
325. **Кац** Исай Минеевичые—Баргажанай аймагай «Октябрь» гэжэ загаhа барилгын колхозой түрүүлэгшэ.
326. **Кащеев** Георгий Дорофеевичые—Зүүн Сибириин түмэр замай Мысовая станциин вагонуудай ахалагша харагша.
327. **Киляков** Николай Константиновичые—ажалшадай депутадуудай Бичурын аймагай Соведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын инспекциин начальник.
328. **Кириллов** Федор Степановичые—Баргажанай ветеринарна лечебницын главна врач.
329. **Кирпичев** Александр Иннокентьевичые—Баргажанай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.
330. **Киршина** Анна Андреевнае—Закаменай аймагай больницын отделениие даагша.
331. **Клепалов** Иван Алексеевичые—Баргажанай аймагай «Звезда» колхозой гэшүүн.
332. **Климов** Андрей Фокеевичые—Яруунын аймагай «Коммунизм» колхозой түмэршэ дархан.
333. **Клиновская** Мария Сергеевнае—Заиграйн аймагай Онохойн 7 жэлэй һургуулиин директор.
334. **Клочихин** Иннокентий Михайловичые—Ториин аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.
335. **Ключникова** Дарья Ивановнае—Баргажанай аймагай Баргажанай адагай участково больницын врач.
336. **Ковандин** Андрей Абрамовичые—комбинадай дархан.
337. **Когтин** Николай Ивановичые—Улан-Удын сэмбын фабрикын мастер.
338. **Кожевина** Анна Ивановнае—Баргажанай аймагай «Звезда» колхозой һаалишан.
339. **Кожевников** Михаил Антроповичые — Улан-Удын советскэ-партийна һургуулиин һуралсагша.
340. **Кожевникова** Зоя Николаевнае—зооветеринарна институдай һуралсалай туршалгын ажахын һаалишан.
341. **Козлов** Варфоломей Николаевичые—Мухаршэбэрэй аймагай «Искра» колхозой тракторист.
342. **Козлова** Прасковья Ивановнае—Прибайкалиин аймагай «Путь к коммунизму» колхозой һаалишан.
343. **Козулин** Семен Ивановичые—Баргажанай аймагай «Авангард» колхозой мал адуулагша.
344. **Кокорин** Павел Никитовичые—Иволгын аймагай «Коммунизм» колхозой тракторист.
345. **Кокорин** Трифон Сергеевичые—Байкало-Кударын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.
346. **Коллекер** Александра Петровнае—Яруунын аймагай Витимэй дунда һургуулиин багша.
347. **Колмаков** Алексей Павловичые—Итанцын леспромхозой харгы барихa бүлэгэй начальник.
348. **Колмаков** Даниил Даниловичые—Буркоопсоюзай правлениин таһагай начальник.
349. **Колодин** Исай Анисимовичые—Кударын аймагай «Путь к коммунизму» колхозой хонишон.
350. **Колосков** Петр Антоновичые—Кабанскын аймагай «Коммунизм» колхозой комбайнер.
351. **Колпаков** Андрей Кирьяновичые—хилээмэнэй продуктнуудай республиканска управлениин таһагай начальник.
352. **Колядин** Семен Семеновичые — Улан-Удын протезнэ мастерскойн директор.
353. **Кондратьева** Энгельсина Александровнае—оперо, баледэй театрын артистка.
354. **Кондрашкин** Николай Николаевичые—оперо, баледэй театрын артист.
355. **Конев** Петр Михайловичые — Байкало-Кударын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшын орлогшо.
356. **Константинов** Александр Андреевичые—Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай ахалагша багша.
357. **Копылов** Иван Петровичые—Улан-Удын мяха-консервын комбинадай мастер.
358. **Копылов** Осип Григорьевичые—КПСС-эй Кяхтын райкомой секретарь.
359. **Кораблев** Аркадий Ивановичые—Байгалай леспромхозой директор.
360. **Корнева** Полина Никитьевнае—Боньёогой хонинной совхозой һаалишан.
361. **Король** Алексей Иосифовичые—«Сельэлектрострой» трестын барилгын-монтажна № 5 управлениин начальник.
362. **Корсаков** Илья Васильевичые—Баунтын аймагай «Путь к коммунизму» колхозой ангуушан.
363. **Корытов** Иннокентий Владимировичые — Прибайкалиин аймагай «Заветы Ильича» колхозой комбайнер.
364. **Косарев** Михаил Георгиевичые—зооветеринарна институдай кафедрые даагша.
365. **Косых** Алексей Петровичые—зооветеринарна институдай доцент.
366. **Красиков** Никита Ивановичые—Прибайкалиин аймагай ажалшадай депутадуудай Таловска сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.
367. **Крашневская** Наталья Васильевнае—Улан-Удэ городой № 65 дунда һургуулиин багша.
368. **Кречетов** Петр Яковлевичые—Ториин аймагай «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ.
369. **Кречетов** Семен Дмитриевичые—Галуута Нуурай горно-промышленна училищиин директор.
370. **Кривогорницын** Иван Борисовичые—Кударын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь.
371. **Кривогорницын** Изот Федосеевичые—Кударын аймагай «Путь Октября» колхозой комбайнер.
372. **Кривогорницын** Сергей Васильевичые—Кударын аймагай «Путь к коммунизму» колхозой түрүүлэгшэ.
373. **Кривошейна** Тамара Пантелеймоновнае — Хойто-Байгалай аймагай Доодо Ангарай дунда һургуулиин багша.
374. **Крылов** Герман Иосифовичые—Улан-Удын горпищеторгын директор.
375. **Крылова** Галина Николаевнае—Улан-Удэ городой хэлхээ холбооной конторын начальник.
376. **Кудряшева** Татьяна Антоновнае—Сэлэнгын модо буулгадаг базын станочница.
377. **Кузичев** Сергей Дмитриевичые—Улан-Удын советскэ-партийна һургуулиин директор.
378. **Кузнецов** Алексей Ивановичые парткомой секретарь.
379. **Кузнецов** Василий Ивановичые—Улан-Удэ городой КПСС-эй Октябрьска райкомой секретарь.
380. **Кузнецов** Василий Ивановичые—Улан-Удэ городой центральна автозаһабарилгын мастерскойнуудай ахалагша мастер.
381. **Кузнецов** Георгий Иннокентьевичые—Байгалай леспромхозой жолоошон.
382. **Кузнецова** Серафима Арсентьевнае—КПСС-эй обкомой таһагые даагшын орлогшо.
383. **Кузьмин** Александр Бадановичые— Сэлэнгын РТС-эй директор.
384. **Кузьмин** Василий Афанасьевичые—республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи автомобильна транспортын, шоссей харгын управлениин таһагай главна инженер.
385. **Кузьмин** Иосиф Кирилловичые—Улан-Удэ городой № 3 УНР-эй шулуушадай бригадир.
386. **Куликов** Иван Алексеевичые—Улан-Удын харгы барилгын конторын бригадир.
387. **Кулин** Петр Яковлевичые—Зүүн Сибириин түмэр замай Мысовая станциин депогой машинист.
388. **Курдюков** Анатолий Николаевичые—Улан-Удэ городой КПСС-эй Железнодорожно райкомой секретарь.
389. **Куржумов** Иван Васильевичые—Байкало-Кударын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой комбайнер.
390. **Куропаткин** Владилен Георгиевичые—авиаотрядай командирай орлогшо.
391. **Кушнарев** Федор Симоновичые—Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалиин фермые даагша.
392. **Кыштымов** Анатолий Александровичые—Улан-Удын паровозо-вагонно заводой ахалагша инженер.
393. **Лаврентьева** Муза Лаврентьевнае—Кяхтын аймагай больницын медсестра.
394. **Ламброзо** Авраам Самсоновичые—республикын хүдөө ажахын министрын орлогшо.
395. **Лановой** Максим Харитоновичые—Улан-Удын паровозо-вагонно заводой слесарь.
396. **Латышев** Виктор Павловичые—Кяхтын аймагай Наушки гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхоной электростанциин начальник.
397. **Лауль** Андрей Генриховичые—ажалшадай депутадуудай Баргажанай аймагай Соведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын инспекциин главна зоотехник.
398. **Лахина** Нина Иосифовнае—Улан-Удэ городой № 3 үхибүүдэй яслиин ахалагша медсестра.
399. **Лашкарев** Дмитрий Васильевичые—Забайкалиин ангай совхозой директор.
400. **Лебедев** Иван Васильевичые—ажалшадай депутадуудай Заиграйн аймагай Соведэй гүйсэдкомой милициин таһагай начальник.
401. **Левинтас** Яков Борисовичые—КПСС-эй Бичурын айкомой таһагые даагша.
402. **Либеров** Георгий Дмитриевичые—хэлхээ холбоонoй республиканска управлениин главна инженер.
403. **Ливагин** Александр Семеновичые—Улан-Удын судна барилга, судна заһабарилгын заводой судосборщик.
404. **Литвинова** Александра Павловнае—Улан-Удэ городой Советскэ районой прокурор.
405. **Лобанов** Алексей Павловичые—Бичурын аймагай «Победа» колхозой түрүүлэгшэ.
406. **Лобетикова** Анна Трофимовнае—Тарбагатайн аймагай кондитерска фабрикын хүдэлмэришэн.
407. **Лобсанов** Будажап Лобсановичые—республикын Министрнүүдэй Соведэй бүлэгые даагша.
408. **Ломухин** Василий Павловичые—Ториин аймагай «Коммунизм» колхозой партийна организациин секретарь.
409. **Лосев** Василий Владимировичые—хэлхээ холбооной Баунтын аймагай конторын техник.
410. **Лосев** Иван Александровичые—шанаржуулгын фабрикын халаанай начальник.
411. **Лощенко** Фрол Гурьяновичые—Тарбагатайн аймпромкомбинадай технорук.
412. **Лубсанов** Бальжинима Норбоевичые—Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон.
413. **Лубсанов** Бато Лубсановичые—Торiин аймагай «Улаан Бургалтай» колхозой ахалагша хонишон.
414. **Лубсанов** Даши Дашиныловичые—комплексно научна шэнжэлэлгын институдай директор.
415. **Лубсанов** Пурбо Нимаевичые—Иволгын совхозой отделение эрхилэгшэ.
416. **Лугова** Валентина Николаевнае—оперо, баледэй театрын артист.
417. **Лумбунова** Янжима Буянтуевнае—Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.
418. **Лундуков** Жамбал Лундуковичые—Хэжэнгын аймагай «Победа» колхозой хонишон.
419. **Лундуков** Лодон Батуевичые—Сэлэнгын хонинoй совхозой хонишон.
420. **Лыгденов** Бадма Цыбеновичые—Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.
421. **Лякина** Людмила Александровнае—Сэлэнгын аймагай Селендумын участково больницын фельдшер.
422. **Мадагуев** Федор Петровичые—республикын Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын таһагай начальник.
423. **Макаров** Николай Игнатьевичые—совнархозой барилгын управлениин главна инженер.
424. **Маланов** Никифор Андреевичые—Заһаменай аймагай «Коммунизмын зам» колхозой түрүүлэгшэ.
425. **Малахинов** Павел Ильичые — зооветеринарна институдай кафедрые даагша.
426. **Малыгин** Марк Степановичые—Баргажанай аймагай «Звезда» колхозой түмэршэ дархан.
427. **Малыгин** Николай Ивановичые—КПСС-эй Баргажанай райкомой секретарь.
428. **Манжиханов** Петр Константиновичые—Түнхэнэй аймагай Шимкинэй долоон жэлэй һургуулиин директор.
429. **Мансуровский** Георгий Михайловичые—Кударын аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.
430. **Машок** Валентин Матвеевичые—харгы ашаглалгын № 531 участогай экскаваторщик.
431. **Маслов** Иннокентий Андреевичые—Кабанскын аймагай ан олзоборилгын Байгалай кооперативна ажахын ангуушан.
432. **Матвеев** Андрей Никифоровичые—Хэжэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.
433. **Матвеев** Константин Михайловичые—республикын прокурор.
434. **Матвеева** Крестинья Исаковнае—Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой тугалшан.
435. **Матушор** Ефим Германовичые—республикын Верховно Соведэй Президиумэй таһагые даагша.
436. **Матханов** Петр Николаевичые—Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай директор.
437. **Матюшевский** Михаил Яковлевичые—Кяхта городой № 1 дунда һургуулиин директор.
438. **Мачульский** Серафим Николаевичые—зооветеринарна институдай кафедрые даагша.
439. **Машанов** Иннокентий Кирилловичые—Хориин хонинoй совхозой мастерскойе даагша.
440. **Машеев** Гонгор Дылековичые—Торiин аймагай «Заветы Ильича» колхозой тракторист.
441. **Медведева** Фаина Ивановнае—Торiин аймагай больницын главна врач.
442. **Мельников** Александр Николаевичые—Улан-Удын паровозо-вагонно заводой инженер.
443. **Мельников** Виктор Варфоломеевичые—Заиграйн аймагай «Красный опытник» колхозой һүнэй-товарна фермые даагша.
444. **Меньшиков** Гавриил Ивановичые—Баргажанай аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ загаһа баридаг колхозой түрүүлэгшэ.
445. **Меньшиков** Леонид Андриановичые—Торiин аймагай Наринай ветеринарна участогые даагша.
446. **Маркель** Яков Михайловичые—хүдөө ажахын техникумэй директорэй орлогшо.
447. **Милюшин** Дмитрий Ивановичые—Баргажанай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой загаһашадай бригадын бригадир.
448. **Минеев** Матвей Васильевичые—Улан-Удэ городой № 1 автотранспортна конторын хүдэлмэришэн.
449. **Миронов** Евгений Ивановичые—руднигай начальник.
450. **Миронов** Николай Авдеевичые—КПСС-эй обкомой архивые даагша.
451. **Миронова** Галина Павловнае — КПСС-эй обкомой секторые даагша.
452. **Мирушкина** Мария Ивановнае—Баунтын аймагай Багдаринай дунда һургуулиин багша.
453. **Митропольский** Роман Дмитриевичые—КПСС-эй Иволгын райкомой секретарь.
454. **Митрофанов** Нефед Савельевичые—Мухаршэбэрэй аймагай ажалшадай депутадуудай Хонхолойн сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.
455. **Митыпов** Чимит Митыповичые—Бичурын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.
456. **Мифтакова** Екатерина Михайловнае—Кабанскын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон.
457. **Михайлов** Прокопий Федоровичые—Зүүн Сибириин түмэр замай Наушки станциин начальник.
458. **Михайлов** Терентий Семеновичые—Худанай леспромхозой слесарь.
459. **Михник** Николай Семеновичые—Улан-Удэ станциин паровозно депогой начальнигай орлогшо.
460. **Мишарин** Александр Федоровичые—Хориин аймагай «Красный партизан» колхозой түрүүлэгшэ.
461. **Можин** Иван Тимофеевичые—комбинадай парткомой секретарь.
462. **Моиев** Санжиие — Хэжэнгын аймагай «Коммунизм» колхозой луговод.
463. **Морозов** Алексей Владимировичые—Улан-Удэ городой «Россия» гэжэ олзоборилгын артелиин түрүүлэгшэ.
464. **Моролдоева** Мария Цыреновнае—Кабанскын шубуунай совхозой ахалагша шубуушан.
465. **Мосиенко** Сергей Ефимовичые—Зүүн Сибириин түмэр замай дистанциин начальник.
466. **Москвитин** Никифор Леонтьевичые—республикын Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын хүдэлмэрилэгшэ.
467. **Мосоров** Иннокентий Павловичые—Кабанскын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ загаһашадай колхозой бригадир.
468. **Музыка** Дора Георгиевнае — Улан-Удэ городой № 6 хүдэлмэришэн, залуушуулай һургуулиин багша.
469. **Муиконов** Дымбрен Ардановичые—Ахын аймагай ангуушан.
470. **Мунхоева** Нанзад Будаевнае—Курумканай аймагай Тунгенскэ долоон жэлэй һургуулиин багша.
471. **Муравьев** Петр Николаевичые—Байкало-Кударын аймагай «Заветы Ильича» колхозой гэшүүн.
472. **Мурзин** Александр Александровичые—Зүүн Сибириин түмэр замай Гусиное озеро станциин узелай парткомой секретарь.
473. **Мясников** Владимир Михайловичые — барилга-хабсаралгын № 834 поездын уран дархашуулай бригадир.
474. **Мясников** Михаил Яковлевичые—СССР-эй госбанкын республикын конторын Улан-Удэ городой управлениин начальник.
475. **Мясоедова** Наталья Борисовнае—Иволгын аймагай главна врач.
476. **Набокина** Александра Владимировнае—Улан-Удэ городой магазинай наймаашан.
477. **Нагмитов** Данзан Нагмитовичые—Мухаршэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой дархан.
478. **Нагорных** Всеволод Константиновичые—Улан-Удэ станциин паровозно депогой начальник.
479. **Надагуров** Бадма Михайловичые—КПСС-эй Кударын райкомой секретарь.
480. **Надь** Мария Павловнае—Улан-Удэ станциин ахалагша шэгнүүршэн.
481. **Назимов** Григорий Иннокентьевичые—Зэдын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозой тракторист.
482. **Назимова** Тамара Федоровнае—Улан-Удэ городой КПСС-эй Советскэ райкомой секретарь.
483. **Найданов** Радна Цыреторовичые—Сэлэнгын аймагай Загастайн дунда һургуулиин багша.
484. **Намжилов** Чимитрегзен Намжиловичые—«Байгалай толон» журналай редактор.
485. **Намжилова** Долгор Намжиловнае—Хэжэнгын аймагай Чесанын долоон жэлэй һургуулиин багша.
486. **Наумов** Петр Титовичые—Улан-Удын Железнодорожно техникумэй начальник.
487. **Наумов** Поликарп Гурьяновичые—КПСС-эй Баунтын райкомой секретарь.
488. **Невзоров** Анатолий Васильевичые—Галуута Нуурай рудоуправлениин шахтын главна инженер.
489. **Некипелова** Наталья Дмитриевнае—Бичурын аймагай «Победа» колхозой гахайшан.
490. **Немерова** Таисия Гавриловнае—Прибайкалиин аймагай Еловско эхин һургуулиие даагша.
491. **Немчинов** Виктор Михайловичые—Кяхтын хонинoй совхозой механик.
492. **Нечаев** Владимир Николаевичые—Хойто-Байгалай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ загаһашадай колхозой загаһашан.
493. **Нечаева** Мария Григорьевнае—Кударын аймагай «Дружба» колхозой һаалишан.
494. **Никитина** Шамесванет Хасмяндуловнае—Зэдын аймагай Петропавловска больницын санитарка.
495. **Никифоров** Сергей Ивановичые—КПСС-эй обкомой инструктор.
496. **Никифорова** Екатерина Михайловнае—Улан-Удэ городой № 2 хүүгэдэй больницын врач.
497. **Никишаев** Николай Петровичые—заводой штукатур.
498. **Николаев** Борис Николаевичые—Сэлэнгын хонинoй совхозой партийна организациин секретарь.
499. **Николаев** Иннокентий Акимовичые—Зүүн Сибириин түмэр замай дистанциин бригадир.
500. **Нихланов** Матвей Маракгаевичые—Зүүн Сибириин түмэр замай Гусиное озеро станциин паровозно депогой начальник.
501. **Новак** Станислав Мартыновичые—Улан-Удэ городой хэлхээ холбооной конторын начальнигай туһалагша.
502. **Новиков** Иван Николаевичые—Улан-Удэ городой КПСС-эй Советскэ райкомой секретарь.
503. **Новикова** Мария Ивановнае — Бабушкин городой больницын медицинскэ сестра.
504. **Новосельцев** Дмитрий Ивановичые—Кабанскын аймагай больницын врач.
505. **Нодельман** Дмитрий Яковлевичые—Зүүн Сибириин түмэр замай Мысовая станциин дэргэдэхи № 56 һургуулиин багша.
506. **Норбоев** Бургут Бальжиевичые—Зэдын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой тракторна бригадын бригадир.
507. **Норенко** Дмитрий Самойловичые—Большереченскэ загаһанай заводой директор.
508. **Носкова** Татьяна Кирсантьевнае—Бичурын аймагай Свердловой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.
509. **Оборчук** Петр Анисимовичые—Улан-Удэ городой № 1 техническэ училищиин директор.
510. **Овчинников** Геннадий Федоровичые—Улан-Удын сэмбын фабрикын цехын мастер.
511. **Овчинников** Даниил Николаевичые—Заиграйн аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.
512. **Овчинников** Дмитрий Гавриловичые—Иволгын овощь-һүнэй совхозой бригадир.
513. **Окунев** Василий Сергеевичые—республикын Министрнүүдэй Соведэй таһагай начальник.
514. **Орлова** Плантонида Петровнае—Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.
515. **Оршанский** Лазарь Давыдовичые—«Правда Бурятии» газетын редакторай орлогшо.
516. **Оскорбин** Константин Григорьевичые—Кабанскын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой комплексно бригадын бригадир.
517. **Оскорбин** Михаил Ивановичые—Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой барилгын бригадын бригадир.
518. **Осохеев** Дамба Сыреновичые—Ахын аймагай «Улаан малшан» колхозой түрүүлэгшэ.
519. **Остапенко** Николай Михайловичые—Кабанскын загаһанай заводой директор.
520. **Охотников** Ефим Григорьевичые—ажалшадай депутадуудай Баунтын аймагай Соведэй гүйсэдкомой коммунальна ажахын таһагай дархан.
521. **Очиров** Бадарма Аюшеевичые—республикын номой хэблэлэй директор.
522. **Очирова** Базархандые—Хориин хонинoй совхозой һаалишан.
523. **Очирова** Санжидма Эрдыниевнае—Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.
524. **Ошорова** Татьяна Прокопьевнае—Сэлэнгын аймагай «Боевик» гэжэ олзоборилгын артелиин цехые даагша.
525. **Павленко** Евгений Петровичые—Улан-Удын паровозо-вагонно заводой главна инженер.
526. **Павлов** Гавриил Михайловичые—КПСС-эй Заиграйн райкомой инструктор.
527. **Павлоцкий** Григорий Абрамовичые—республикын гүрэнэй нөөсэлгын кассын, госкредидэй управлениин начальник.
528. **Падерин** Гавриил Васильевичые—Байкало-Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой хонишон.
529. **Пайтуев** Чойнхор Бадмаевичые—Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой дархан.
530. **Панин** Борис Михайловичые—Улан-Удын мяха-консервын комбинадай бухгалтер.
531. **Панчуков** Александр Петровичые—Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай доцент.
532. **Панькова** Клавдия Павловнае—Бичурын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.
533. **Пашин** Константин Макеевичые—КПСС-эй обкомой инструктор.
534. **Первушин** Иосиф Андрияновичые—Торiин аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой хонишон.
535. **Перденков** Николай Васильевичые—Улан-Удын паровозо-вагонно заводой бригадир.
536. **Перевалов** Сергей Степановичые—Нижне-Ангарска загаһанай комбинадай загаһашадай звеное даагша.
537. **Перелыгин** Евсей Тимофеевичые—Бичурын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой тракторист.
538. **Перелыгин** Филипп Тимофеевичые—«Знамя победы» гэжэ Прибайкалиин аймагай газетын редактор.
539. **Перинова** Агриппина Ильиничнае—Улан-Удэ городой магазиниие даагша.
540. **Пестерев** Иван Тихоновичые — Дубининска загаһанай заводой директор.
541. **Петинов** Лев Сергеевичые — Иволгын овощь-һүнэй совхозой директор.
542. **Петров** Афанасий Макаровичые—«Забайкаллестрансстрой» трестын Нижне-Ангарска барилгын участогай бригадир.
543. **Петров** Ермил Петровичые—зооветеринарна институдай һуралсалай туршалгын ажахын малшан.
544. **Петрова** Анна Ивановнае—Прибайкалиин аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.
545. **Петрова** Татьяна Ивановнае — Кударын аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой хонишон.
546. **Петрова** Уленея Петровнае — Бичурын аймагай «Рассвет» колхозой һаалишан.
547. **Петухов** Дугар Хамагановичые—Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхозой малшан.
548. **Петухов** Илья Николаевичые—республикын Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын таһагай начальник.
549. **Петчинова** Агриппина Кидаевнае—Улан-Удэ городой КПСС-эй Октябрьска райкомой секретарь.
550. **Печенкин** Иван Григорьевичые—Улан-Удэ станциин вагонно депогой дархан.
551. **Пивоваров** Виктор Григорьевичые—ВЛКСМ-эй Заиграйн райкомой секретарь.
552. **Пичугин** Леонид Виссарионовичые—руднигай начальник.
553. **Пичугина** Лидия Николаевнае—Тарбагатайн аймагай «Искра» колхозой һаалишан.
554. **Пластинин** Павел Иннокентьевичые—Хориин РТС-эй тракторист.
555. **Плюснин** Демид Ефимовичые—Бичурын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.
556. **Погребный** Анатолий Васильевичые—республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи ажалай резервнүүдэй управлениин начальнигай орлогшо.
557. **Поздняков** Александр Ивановичые—КПСС-эй Иволгын райкомой секретарь.
558. **Полещук** Иван Максимовичые—Зүүн Сибириин түмэр замай Гусиное озеро станциин депогой слесарь.
559. **Полозова** Тамара Александровнае—Улан-Удын мяха-консервын комбинадай клубай уран һайхание даагша.
560. **Полонов** Андрей Михайловичые—Кударын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой тракторист.
561. **Полонов** Дмитрий Григорьевичые—Кударын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон.
562. **Поляков** Потап Петровичые — Бичурын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тракторист.
563. **Полякова** Татьяна Васильевнае—КПСС-эй обкомой лектор.
564. **Попов** Александр Ивановичые—Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозой комплексно бригадын бригадир.
565. **Попов** Алексей Самуиловичые—республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи автомобильна транспортын, шоссейнэ харгын управлениин начальнигай орлогшо.
566. **Попов** Афанасий Агеевичые—Хойто-Байгалай аймагай «Труд байкальца» гэжэ олзоборилгын артелиин дархан.
567. **Попов** Федор Михайловичые — приискын драгер.
568. **Попова** Евгения Михайловна — Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхозой һаалишан.
569. **Потамошнев** Иван Григорьевичые—республикын геологическа управлениин партиин ахалагша геолог.
570. **Потапов** Спиридон Карповичые — Заиграйн аймагай барилгын материалнуудай комбинадай хүдэлмэришэн.
571. **Почекунин** Алексей Ильичые—Улан-Удын шэлэй механизированнэ заводой слесарь.
572. **Прозоров** Илья Сергеевичые—КПСС-эй обкомой таһагые даагшын орлогшо.
573. **Протасов** Петр Ионовичые—Кударын аймагай «Дружба» колхозой комплексно бригадын бригадир.
574. **Пруткоглядова** Татьяна Сергеевнае—КПСС-эй обкомой инструктор.
575. **Птицин** Прокопий Дмитриевичые—Зүүн Сибириин түмэр замай барилга, тухеэрэлгын дистанциин дархан.
576. **Пурбуев** Бимба Батуевичые — Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь.
577. **Рабсалов** Сундуп Бимбаевичые—драматическа театрын артист.
578. **Раднаев** Далай Ринчиновичые—Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой тракторно-тарилан[г]лай бригадын бригадирай туһала[гша].
579. **Раднаев** Рабдан Гармаеви[чые]—Хэжэнгын аймагай «Коммунизм» [кол]хозой партийна организациин секрета[рь].
580. **Раднаев** Содном Очирович[ые]—Баргажанай аймагай Сталинай нэр[эмжэ]тэ колхозой гүүртын бригадир.
581. **Раднаев** Цырстор Раднае[вичые]—Заиграйн аймагай Ленинэй нэрэм[жэтэ] колхозой партийна организациин с[екре]тарь.
582. **Раднаев** Чирин Раднаевич[ые]—Аршаанай яһанай туберкулезой са[нато]риин главна врач.
583. **Рампилова** Мария Алексан[дров]нае—Научна шэнжэлэлгын компле[ксно] институдай ахалагша научна хүд[элмэ]рилэгшэ.
584. **Рампылов** Радна Дагбаевич[ые]—Кударын аймагай Ждановай нэрэм[жэтэ] колхозой луговод.
585. **Ранжуров** Добдон Будаевич[ые]—Кяхтын аймагай Калининай нэрэм[жэтэ] колхозой малшан.
586. **Ранжуров** Цыден Бадмаев[ичые]—Зэдын аймагай Ленинэй нэрэм[жэтэ] колхозой ахалагша хонишон.
587. **Рантапова** Дарима Будаевн[ае]—Кударын аймагай «Дружба» колх[озой] тугалшан.
588. **Рахматуллина** Сазида Рахма[тул]ловнае—Кяхтын аймагай Калининай [нэ]рэмжэтэ колхозой һаалишан.
589. **Резников** Куприян Конста[нти]новичые—Хориин леспромхозой шо[фер].
590. **Ринчинов** Ендон Будаевичы[е]—Закаменай аймагай Шара Аза[ргын] фельдшерскэ пунктые даагша.
591. **Ринчинов** Жаргал Намсара[евичые]—СССР-эй госбанкын республи[кан]ска конторын ахалагша ревизор.
592. **Ринчинов** Эрдыни Ринчин[ови]чые—пенсионер.
593. **Ринчинова** Мандриие—«Эр[дэм]» совхозой ахалагша хонишон.
594. **Родионов** Ерас Ивановичые—Тарбагатайн аймагай Сталинай нэр[эм]жэтэ колхозой комплексно брига[дын] бригадир.
595. **Романов** Анатолий Григорь[евичые]—барилга-хабсаралгын № 834 п[оез]дын асфальтировщик.
596. **Рудакова** Валентина Гаври[ловнае]—Кяхтын аймагай Наушкиин д[унда] һургуулиин директор.
597. **Рудакова** Зоя Михайловнае—[То]риин аймагай «Заветы Ильича» кол[хо]зой зоотехник.
598. **Рукосуев** Георгий Иванови[чые]—модо буулгадаг Сэлэнгын базын [ди]ректор.
599. **Рунов** Борис Алексеевичые—комбинадай таһагай начальник.
600. **Русакова** Ирина Александ[ров]нае—Баргажанай аймагай «Аванга[рд]» колхозой һаалишан.
601. **Русанова** Мария Васильевна[е]—Улан-Удэ городой «Байкал» ресторa[ной] повар.
602. **Русин** Денис Тимофеевичые—Тарбагатайн аймагай «Восход» колхо[зой] хонишон.
603. **Рыжаков** Георгий Ивановичые—Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэм[жэ]тэ колхозой хонишон.
604. **Рыжакова** Степанида Купр[ия]новнае—Тарбагатайн аймагай Лени[нэй] нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.
605. **Рычкова** Александра Петров[нае]—совнархозой управлениин таһагай [на]чальник.
606. **Рябенко** Виктор Ефимовичые—республикын геологическа управлени[ин] главна инженер.
607. **Сабурова** Анна Федоровнае—Улан-Удын шэлэй механизированнэ [за]водой шэгнүүршэн.
608. **Савельев** Василий Ефимович[ые]—модо буулгадаг Байгалай базын [да]ханик.
809. **Савинцева** Клавдия Ивановна[е]—Байкало-Кударын аймагай больниц[ын] врач.
610. **Савичев** Александр Борисов[ичые]—Кяхтын аймагай Калининай [нэ]рэмжэтэ колхозой комбайнер.
611. **Сагалуев** Даниил Дареевичые—республикын геологическа управлени[ин] геолого-съемочно партиин начальник.
612. **Садовский** Игнатий Яковлевич[ые]—Заиграйн аймагай Орджоникидзын [нэ]рэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.
613. **Сайбанов** Сырен-Жап Данза[нo]вичые—Ахын аймагай Ленинэй нэр[эм]жэтэ колхозой барилгын бригадир.
614. **Самбуев** Цыренние — Заигра[йн] аймагай Орджоникидзын нэрэмжэ[тэ] колхозой луговод.
615. **Сампилова** Намжилма Доржие[в]нае—Яруунын аймагай «Победа» ко[л]хозой һаалишан.
616. **Сампилон** Жамбал Доржиев[и]чые—Яруунын аймагай «Коммуниз[м]» колхозой түрүүлэгшэ.
617. **Самсоненко** Владимир Ильич[ые]—республикын геологическа управл[ен]иин партиин буровой мастер.
618. **Санжанова** Соня Памажап[ов]нае—Закаменай аймагай Сталинай [нэ]рэмжэтэ колхозой һаалишан.
619. **Санжиев** Тарас Цыденовичые—Курумканай аймагай Калининай нэрэ[м]жэтэ колхозой комбайнер.
620. **Саножников** Григорий Евгени[е]вичые—Улан-Удэ станциин паровоз[но] депогой слесарь.
621. **Сафронова** Матрена Ефимовн[а]—Тарбагатайн аймагай «Рассвет» ко[л]хозой гахайшан.
622. **Сверлов** Константин Леонтьев[и]чые—Хойто-Байгалай аймагай «Побед[а]» колхозой загаһашадай бригадын бри[га]дир.
623. **Святогор** Валентин Андреевич[ые]—Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багш[а]нарай институдай доцент.
624. **Седунов** Павел Григорьевичые—Итанцын леспромхозой механик.
625. **Седякин** Василий Данилов[и]чые—Бичурын аймагай «Заря комм[у]низма» колхозой тракторист.
626. **Секерин** Афанасий Михайлов[и]чые—Кабанскын аймагай № 2 авто[]транспортна конторын шофёр.
627. **Семенов** Ефим Михайловичые—Улан-Удын паровозо-вагонно завод[ой] токарь.
628. **Семенов** Цырен-Дондок Семено[в]ичые—Мухаршэбэрэй аймагай «Знам[я] Ленина» колхозой түрүүлэгшэ.
629. **Семенова** Татьяна Ивановнае—Улан-Удэ городой инфекционно больн[и]цын таһагые даагша.
630. **Семенова** Юлия Семеновнае—оперо, баледэй театрын артистка.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

* Үргэлжэлэл. Эхининь июлиин 12-ой номерто.

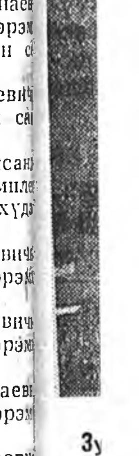

Республикымнай арадай ажахын болон культурын туйлалтануудые харуулhан выставкэ дээрэ

НЮТАГАЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН, ОЛЗОБОРИЛГЫН КООПЕРАЦИИН ПАВИЛЬОНДО

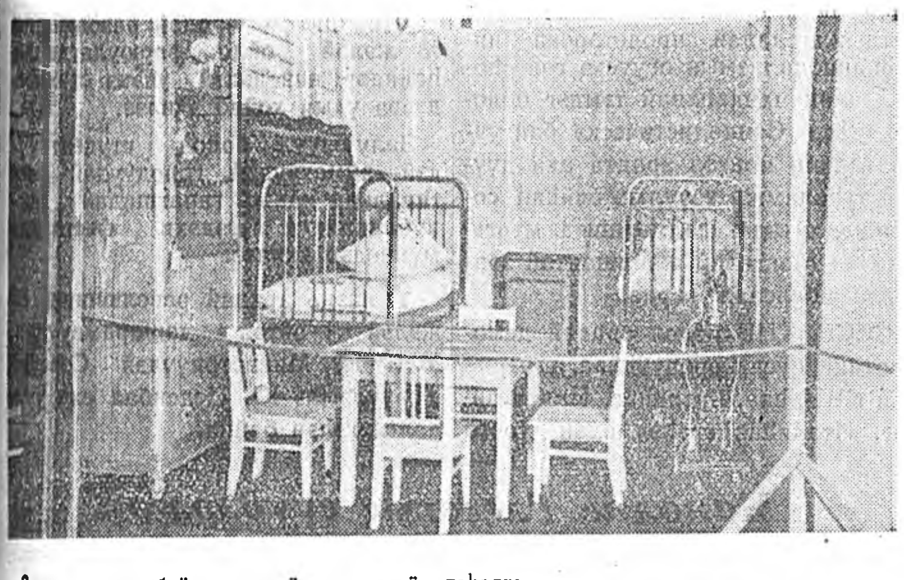

Зураг дээрэ: байрын гэрэй хүүгэдэй таhалга.

Бурят оромнай баян даа. Выставкын павильонууд дотор харуулагдаhан зүйлнүүд бүри эли тодоор энээниие гэрШэлнэ. Бухы юумэн булта хэгдэдэг. Паровоз, вагонуудhаа эхилээд, үргэн хэрэглэлэй эд бараан хүрэтэрөө бултадаа манай

Зураг дээрэ: «Победа» гэжэ олзоборилгын артелиин оёhон бурят дэгэлнүүд.

республикада бүтээн гаргагдадаг байна. Эдэ бүгэдэ юу гэршэлнэб гэхэдэ, манай республикада промышленностиин ехээр хүгжэhые харуулна.

Нютагай промышленностиин, олзоборилгын кооперациин предприятинуудай бүтээн гаргаhан үргэн хэрэглэлэй элдэб зүйлэй эд бараан хүн зониие hонирхуулhан, баясуулhан байна. «Нютагай промышленность, олзоборилгын коопераци» гэжэ павильон соо ороходо, хүнэй ажаhуудалда, мүн арад зондо хэрэгтэй бүхы эд хэрэгсэл манай республикада бүтээн гаргагдадаг юм байна гэжэ ойлгохоор. «Металлоширпотреб» заводой бүтээн гаргаhан, никелеэр ялайлган гоёоhон оронууд хүнэй нюдэ баясуулна.

Гурбан таhалгатай байрын гэр доторхи мебель бүгэдэндэ hайшаагдаа. Яла сала, ехэ гоёшье бэшэ hаа, энэ гэрэй доторхи юумэн (мебель) булта тааруулан зохидоор табигдаhан, үлүү дутуу юумэн үгы, ехэ тааруу байна. Энэ байра доторхи мебель—шкафууд, оронууд, тумбочканууд, стулнууд ураар, сэбэрээр хэгдэнхэй. Хүүгэдэй таhалгын мебель мүн зохидхонууд, бүгэдэнэй анхарал татаhан байна. Эдэ бүгэдые Серовой нэрэмжэтэ, «Красный путь» артельнүүд, мебельнэ фабрика хэhэн байха юм. Эндэ табигдаhан ковёрнууд «Кооператор-Комсомолец» гэжэ олзоборилгын артелиин hая хэжэ эхилhэн продукци юм.

«Энэ байрын гэр доторхиие харуулhаниинь ехэ hайшаалтай, hонин байна. Хүн бүхэнэй гэр байра эндэ харуулагдагша шэнги болог лэ. Нютагай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдтэ ехэ амжалта хүсэнэбди. hайн шанартай эд хэрэгсэлые улам ехээр гаргадаг болог» гээд энэ павильоной дэбтэр соо хүнүүд бэшэhэн байна.

«Кооператор-Комсомолец» гэжэ олзоборилгын артелиин бүтээн гаргаhан зүйлнүүд павильон соо үргэнөөр харуулагдана. Гадна энэ артелиин уран гартанай хуйхаар, яhаар элдэб юумэ уралан хэhэниинь хүн зониие hонирхуулба. Бурят хутага, гааhа, бурят гуталай дүрэ, элдэб эсын шубуу болон бусад зүйлнүүдые hиилэжэ хэhэн уран нарин дархашуулай ажалые магтамаар байна.

Мүн «Победа» гэжэ олзоборилгын артелиин бурят дэгэлнүүдые оёжо эхилhэниинь hайшаалтай. Эрэ хүнэй, эхэнэрэй тэрлиг, hамган дэгэлынь юрэнхы дээрээ боломоор байна. Эдээниие үшөө hайнаар, гоёор оёжо болохо байгаа.

hүүлэй хэдэн жэлэй турша соо нютагай промышленностиин, олзоборилгын кооперациин предприятинууд арадай хэрэглэлэй эд бараа ехээр гаргадаг болоhон байна. 1950 онойхитой сасуулбал, 1958 ондо мебель хоёр дахин ехээр гаргагдаа. Трикотажна дотор, гадар хубсаhа имагтал hүүлэй жэлнүүдтэ бүтээн гаргадаг болонхой.

Арадай хэрэглэлэй элдэб эд бараа нютаг дээрээ гаргадаг болоhомнай ехэ hайшаалтай. Нютагай промышленностиин, олзоборилгын кооперациин предприятинуудай аша габьяа энээндэ бии байна. Выставкэдэ харуулhан бүхы зүйлнүүдээр республикынгаа ажалшадые хожомоо бүрин хангадаг болохо хэрэгтэй. Гэтэр мүнөө үедэ эдэ хэрэгсэлнүүд багаар, үсөөнөөр бүтээн гаргагдана гээд выставкэ харагшад зүйтэйгөөр тэмдэглэhэн байна. Ялагар гоё оронууд, сэбэр зохидоор хэhэн мебель магазинуудта үсөөн гээшэнь мүн лэ зүйтэй. «Энэ выставкэдэ байhан байрын гэрэй мебельнүүдые олоор гаргадаг болоhой гэжэ хүсэхэ байнабди» гээд Капустина, Батурина гэгшэд hанамжа, дурадхалай дэбтэр соо бэшээ hэн. Выставкэ хараhан бэшэшье хүнүүд мүн лэ иимэ hанамжа дурадхал оруулна. Ажалшадай эрилтын улам ехэ боложо байhые энэ баримта гэршэлнэ гээшэ.

Гэр байра соо табиха ямар hайн мебель нютагтаа бүтээн гаргажа шадаха байhанаа энэ выставкэ тодорхойлон харуулба. Ойрын жэлнүүдтэ республикынгаа ажалшадай эрилтые гүйсэд хангаха тушаа тусхайта хүтэлбэрилэгшэд бодомжолхо ёhотой.

Зураг дээрэ: байрын гэрэй нэгэ таhалга. Мебельнэ фабрикын бүтээhэн мебель.

А. Мантаевай фото.

Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхозой hаалишан Вера Аримпалова энэ жэлэй 6 hарын туршада үнеэн бүриhөө 1435 литр hү hаагаа юм. **Зураг дээрэ:** В. Аримпалова.

Г.-Ж. Данзановай фото.

Ц. Будаев

hАНДАЛИ

Хүдэлмэришэ гараар хэгдэhэн
Хүдэр бүхэ hандали дээр
Сэбэр агаараар амилжа
Сэсэрлиг дотор hуунабди.

Ленинэй Горки эндэhээ
Хэды холо байдагшье hаа,
Ленинэй дүрые hануулан
Хэды ойро үзэгдэнэб!

Эгээл иимэ hандали дээр
Инаг хүндэтэ багшамнай
Арадай жаргал тухайда
Анхаран бодожо hуугша hэн.

Даши Дугаров

Манай арадай хани барисаан
(Дуун).

Долгилон урдаhан Сэлэнгэмнай
Домогто Байгалдаа шудхадаг юм.
Дорюухан омог бурядууднай
Дурааралаа Росситай нэгэдэhэн юм.

О́род, бурят арадууд—
Олон жэлэй ханинууд
Эхэ түрэл орондоо
Эбтэй hайхан hуунабди.

(Дабталга).

Үргэн уужам орондомнай
Үндэhэ яhатан олохон юм.
Эгээ хүндэтэй аханарнай
Энхэ тэнюун ородууд юм.
(Дабталга).

Коммунизмын hаруул замханаар
Холые зорижо ябанабди.
Манай арадуудай хани барисаан
Мандажа байг лэ хэтэ мүнхэдөө.

„БУРЯТ ҮНЭНДЭ" БЭШЭhЭНЭЙ hҮҮЛЭЭР

„Хоёр ноеной харанхы хэрэгүүд"

Зэдын аймсоведэй гүйсэдкомой финансын таhагые даагша Л. Д. Борхонов, тус аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын инспекциин начальник И. В. Ильков гэгшэд өөрынгөө албан тушаалые хэрэглэн, финансова журам эбдэнэ, гэжэ манай газетын майн 20-до дээрэ дурсагдаhан гаршагтайгаар толилогдоhон юм.

— Бэшэг соохи баримтанууд шалгалтаар булта тодорбо,— гэжэ КПСС-эй Зэдын айкомой секретарь нүхэр Барьядаев манай редакцида мэдээсэбэ. Тус бэшэг айкомой бюро дээрэ зүбшэн хэлсэгдээд, финансова журам эбдэгшэдтэ зэмэ тохогдобо.

РАНЖУРОВАЙ НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗДО

Арад зоной жаргалта hайхан байдалай түлөө ами наhаяа үгэhэн бурядай түрүүшын революционер Цыремпил Ранжуров Цагаан Чулуута тосхондо түрэhэн юм. Бурят арадай үнэн сэхэ хүбүүн бага наhаяа эндэ үнгэргэhэн, хүн боложо, хүл дээрээ гараhан түүхэтэй. Сэрэгэй албанда ябахадаа эрдэм номдо hуража, о́род революционернүүдтэй хамта хүдэлмэришэн, таряашаниие хаанта хуулиин дарлалтаhаа сүлөөлхын түлөө тэмсэжэ эхилhэн байгаа.

Тэрэ үедэ энэ нютагта хэдыхэн үрхэтэ айл борсойлдожо байдаг hэн, мүнөө Цагаан Чулуута танигдашагүйгөөр хубилаа, болбосон түхэлтэй болоо. Зүүн, баруун тээшээ тэнииhэн уужам үйлсын хоёр талаар колхознигуудай шэнэ шэнэ гэрнүүд жэрылдэнэ, тэдэнэй дундаhаа мантан томо клуб, hургуулиин байшан илгаран харагдана. Үдэшэ болоходо айлай гэрнүүдээр, үргэн гудамжануудаар, малай байрануудаар электрын гал яларжа, тосхоноо бүришье шэмэглэнэ.

Цагаан Чулуута тосхон томодхогдоhон Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой гурбадахи комплексно бригадын центр болоно. Эндэ жэлhээ жэлдэ ажалай түрүүшүүл олошорно. Тэдэнэр эрэлхэг зоримгой хүбүүнэйнгээ нэрые дээрэ үргэжэ ябана. Эрхим кукурузашан Бабар Бадмацыренович Галданов гектар бүриhөө 300 центнерhээ бага бэшэ ургаса абахын түлөө тэмсэжэ байна. Түрүү хонишод П. Гумпылов, Б. Цырендоржиева, Н. Тыкшеев гэгшэдэй нэрэ колхоз соогоо суурхадаг болонхой. Дүршэлтэй механизаторнууд Г. Цырендоржиев, Г. Гармаев болон бусад нёдондонойхиhоо гектар бүриhөө 3—4 центнер ехэ ургаса абахын түлөө тэмсэжэ, жэшээтэ ажалаараа бүгэдын үүсхэл бадаруулна.

Бурядай революционерэй нэрэмжэтэ колхоздо олон үндэhэ яhатан —ородууд, бурядууд, татарнууд эбтэй этэй бүлэ болон жаргалтай хүхюунээр ажаhуудаг. Эдэнэр соёл болбосоролой талаар горьтойхон амжалтануудые туйлажа шадаа. hүүлэй жэлнүүдтэ барилгын хүдэлмэри үргэнөөр эрхилэгдэнэ. hаяын гурбан жэлэй туршада үнеэдэй дүрбэн рядтай хоёр байра шулуугаар баригдаа, тиихэдэ үнеэдэй хоёр рядтай байра хүсэд оньhожоруулагданхай. Шарагол тосхондо дизелиин түлишөөр хүдэлдэг электростанци ашаглалгада үгтөө. Эндэhээ хаа хаанагүй—бригадануудта малай байрануудта электрын гал дамжуулагдана. Пилорама болон бусад хүндэ ажалтай хүдэлмэри имагтал электрын хүсөөр хэтдэдэг болоо. hаалишадта гоё hайхан, сэбэр hаруул культбаза баригданхай. Мүн тугалай, гахайн, шубуунай байранууд шэнээр баригдаhан байна. Мүнөө 200 толгой үнеэнэй байра, культбаза баригдажа эхилээ.

Колхозой тараалангай үргэн поли дээрэ 19 трактор хүдэлнэ. Машинно-тракторна мастерской бухы хэрэгсэлнүүдтэйгээ түхеэрэгдэнхэй. Мүн 18 автомашина бии.

Долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ манай колхоз 4200 центнер мяха, гектар бүриhөө 11 центнер тараанай, 300 центнер кукурузын, 10 центнер үбhэ ногооной ургаса абаха уялгатай. Абаhан уялгануудаа артелиимнай гэшүүд муу бэшээр дүүргэжэ захалаа.

Энэ жэлдэ 12 мянган нугаhан үсхэбэрилэгдэхэ юм. Тэрээнhээ 200 центнер шубуунай мяха абтахаар хараалагдана. Колодцодохи фермынхид сүүдхэдээ 1200—1300 литр hү тушаана. Эндэхи hаалишад үдэр бүри hү hаалгаяа нэмээнэ. Тэрэшэлэн бусадшье фермэнүүдтэ hү hаалга нэмэнэ.

Сүхэ голой эрьеын элдин талада 1932 ондо Шараголой уhалууриин системэ баригдаhан юм. Уhанай үертэ энэ системэ нуража hандарhан байгаа. Мүнөө hэльбэн бодхоогдожо байнхай. Энэ голhоо эхи татаhан 8 модо утатай гол hубаг хүдэлжэ эхилээ. Тэрэнэй ашаар 300 гаран га сабшалан, тараалангай газар уhалагдаа. Шараголой системын hэргээгдэжэ дүүрэхэдэ 1700 гектар газар уhалагдаха юм.

Соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри саашадаа бүри үргэнөөр ябуулагдахаар хараалагдана. Энэ жэл культурын байшан, хүүгэдэй ясли, культбаза, Цагаан Чулутын клуб hэльбэн заhагдаха байна. Мүн мүнөө жэл Культурын шэнэ байшан хирпиисээр баригдажа эхилхэ юм. Культбазын барилга эхилэнхэй.

Үндэр ургаса абахын түлөө механизаторнууд ургасын хойноhоо харууhалга хэжэ захалаа. Цагаан Чулуутын кукурузашан Базар Галдановай звено 110 гектар газарта квадратно-гнездовой аргаар кукуруза тараяhэн. Тарилгын үедэ Базар Бадмацыренович метрын хэмжүүр гартаа барижа, зүб квадрадай гаргагдажа байhаниие шалган, поли дээрэ хонон үнжэн hуугаа юм. Мүнөө тэрэнэй участок дээрэ алишье тээшээ тэгшэ квадрадууд гаранхай. Эндэхи механизаторнууд ургасын хойноhоо харууhалга hайнаар эмхидхээ.

Ингэжэ бурядай революционерэй нютагайхид 300 жэлэй ойн баярай hайндэрые ажалай амжалтаар угтаа.

А. Пахирко,
Кударын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь.

hаалишадай культурна эрилтэ хангагдана

Байкало-Кударын аймагай колхозуудай малшад зунай эхиндэ Сэлэнгын ольторогуудта зөөдэг юм. Тиимэhээ малшадай культурна эрилтые hайнаар хангаха асуудалда анхаралаа ехээр хандуулха шухала.

Энэ жэлдэ культурын таhагай хүдэлмэрилэгшэд малшадые хаhа сат соонь киногоор, элидхэл, лекцинүүдээр таhалгаряагүйгөөр хангахын тула мотортой онгосоор ябажа, малшадта кино харуулна, элидхэл, лекцинүүдые уншана. Малшадта 9—10 хоногой туршада нэгэ дахин кино харуулагдана. hаалишадай дунда уласхоорондын байдалаар, социализмhаа коммунизмда оролго тухай элидхэлнүүд хэгдээ. Гадна малшад болон загаhашадта агитбригаданууд ошожо, концерт наада табидаг байна.

Е. Ненашев.

Ангинууд болон ангиин тэмсэл тухай реформистнууд хуурмагаар хэлэнэ

Советскэ Союзай, социалистическэ лагериин бусад оронуудай агуухэ илалтанууд империалистнууд болон тэдэнэй реформистска туhамаршадта амар заяа үзүүлнэгүй. Социализм болон коммунизмда арадуудай орохо замда hаад тойбо татажа, марксизм-ленинизмын hургаалай ургажа байhан нүлөөе hуладуулхаяа реформистнууд эрмэлзэдэг. Зүгөөр тэдэнэр социализмда эсэргүүсэжэ, элитээр ябуулга хэхэ болоо hаа, ажалшадай этигэл найдабариие алдаха зэргэтэй бшуу. Тиимэhээ социализмда эсэргүү тэмсэлээ реформистнууд хуурмаг социалистическэ уряа лозунгнуудаар далдалдаг байна.

hүүлэй үедэ реформистнууд ангинууд болон ангиин тэмсэл тухай асуудалда гол анхаралаа хандуулдаг болоо. Империализмын зүрилдөөнэй хурсадалга, капиталистическэ оронуудтахи ангиин тэмсэлэй шангадалга, тэрэшэлэн социализм болон коммунизм байгуулжа байhан оронуудта ангиин зүрилдөөн болон илгаае бодотоор усадхажа байhан ушар реформистнуудые эдэ асуудалнууд тушаа анхаралаа хандуулхыень баадхана. Энээнтэеэ хамта тэдэнэр капиталистнуудта эсэргүү ажалшадай тэмсэлые буруутуулха, тэдэнэй революционно тэмсэлые hуларуулха зорилготойгоор капиталистическэ обществодохи ангиин зүрилдөөнүүдые нюужа, далдалха гэhэн hэдэлгэ гаргана.

Капиталистическэ оронуудта мүнөө үедэ ангинуудай хоорондо зүрилдөөн болохоёо болёо гэжэ реформистнууд шашалдадаг. Энэмнай гансал капитализм бэшэ, харин социализмда шэлжэн орожо байhан «олондо аша туhатай гүрэн» гээшэ, энэ гүрэн хадаа бухы хүн зоной хэрэгэй түлөө оролдоно гэжэ реформистнууд хэлэнэ.

Харин капиталистическэ оронуудта хүдэлмэригүйдэлгын үргэдэжэ, үсөөхэн тоото хүнүүдэй үзэгдөө дуулдаагүй ехээр баяжажа, олон түмэн зоной үгыржэ, хосорхын туйлда хүрэжэ байhан үедэ иигэжэ хэлэгдэнэ. «Франс-обсерватэр» гэжэ французскэ журналай бэшэhэнэй ёhоор, hаяхан ООН-эй хэhэн шэнжэлэлгэ Францин хүн зоной 30 процент үлэсхэлэн байдалда байна гэжэ элирүүлээ. 6.900 мянган хүн зонтой гансахан Парижай райондо хоёр миллион хүн үлэсхэлэн байдалтай байна. Үхибүүдэйнгээ бэе махабадай урган хүгжэхэдэ хэрэгтэй болохо эдэ хоолые олон айлнууд оложо шаданагүй. Тиимэhээ үхибүүдэй үхэхэ ябадал олон байна.

Капиталистнууд хадаа ажалшадай дайсад бэшэ, харин предприятинуудые ашаглаха талаар тэдэнэй нүхэдынь болоно байна гэжэ баруунай тала баридаг социал-демократиин удамаршад ажалшадые мэхэлнэ. Иимэ зорилгоор тэдэнэр США-гэй империалистнуудай гаргаhан «арадай капитализм» тухай теориие үргэнөөр хэрэглэнэ. Энэ «теориин» ёhоор капиталай акционерно формо хадаа үмсын зөөри байхаяа болёо, акцитай болоhон хүдэлмэришэд предприятинуудай эзэд болоно гээшэ.

Үнэндөө акцинуудай бишыхан лэ хубинь ажалшадай мэдэлдэ байдаг юм. Тиимэhээ акцинуудай олонхиинь гартаа барижа байдаг капиталистнуудай мэдэлдэ байhан акционерно компаниин хэрэгтэ ажалшад ямаршье нүлөө үзүүлжэ шададаггүй. «Арадай» акцинууд хадаа хүдэлмэришэдые мүлжэхэ, капиталистнуудай олзо ехээр олохо hайн арга мүн. Промышленна үйлэдбэриин доошоо унаха үедэ, кризисэй болоходо ангиин талаар аха дүүнэртэеэ хамта хүдэлмэришэд—акционернууд хүдэлмэригүйшүүлэй армиие нэмээлсэнэ. Тиигэжэ «хамтаараа предприяти эзэмдэгшэд» бодото эзэдэйнгээ хүсөөр ажалhаа хаюулаад, гуйраншад боложо, үйлсэдэ гарана.

Үмсын зөөритэй байhан үедэ предприятинуудай бодото эзэдынь капиталистнууд болоно; тэдэнэр гартаа засаг барижа байhан үедөө хүдэлмэришэдтэй нүхэсэхэгүй. Юуб гэхэдэ, капиталистнууд болон хүдэлмэришэд ондо ондоо эрилтэнүүдтэй бшуу.

Баруунай тала баридаг социалистическэ «теоретигүүд» буржуазиhаа абаhан үшөө нэгэ иимэ теори номнодог юм. Энэ теориин ёhоор, «дунда ангиин» хүгжэhэнэй ашаар капитализм хадаа ангигүй общество боложо ургадаг. «Дунда ангиин» бии болоходо обществын гэшүүдэй олзо доход жэгдэ тэгшээр хубаагдадаг, тиимэhээ ангиин зүришэлдөөн бууража, hүүлэй hүүлдэ социализмда орохо ябадал хангагдаха гэхэ мэтээр шашалдадаг. Техникын хүгжэлтэ, энергиин шэнэ хүсэнүүд энээндэ туhалдаг гэжэ тэдэнэр хэлэдэг.

Бодото байдал абажа харахада, баруунай тала бариматалдаг социалистнуудай мэхэ гохо элеэр харагдана, капиталистическэ оронуудта ангинуудай хоорондохи илгаа бүри ехэ болоно. Шэнэ техникэ, автоматизаци нэбтэрүүлгэ капитализмын үедэ хүдэлмэришэн ангиин ажабайдалые хүнгэдхэдэггүй. Автоматизациин нэбтэрүүлэгдэхэдэ хүдэлмэришэд гай гарзада оролсодог байhаниинь мэдээжэ. Юуб гэхэдэ, тэдэнэй ажал айхабтар хүндэ хүшэр болоно. Нүгөө талаhаа, капитализмын үедэ автоматизаци нэбтэрүүлхэдэ хүдэлмэригүйдэлгэ дэлгэрнэ.

«Дунда анги» тухай хэлэхэдээ, реформистнууд тэрэ анги худар алба хаагшадые, чиновнигууд болон техническэ интеллигенциие оруулжархидаг. Үнэндөө захиргаанай-хүтэлбэрилгын аппарат империализмын үедэ ехэ болодог. Гэбэшье энэ хадаа империализмын унажа байhанай тэмдэг гээшэ. Капиталистнуудта туhалдаг, үйлэдбэридэ хабаададаггүй иимэ хүнүүд хүдэлмэришэн ангиин хүзүүн дээрэ ажаhууна.

Үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдтэ ямар хабаатай байдагаараа ангинуудай гол шэнжэ элирхэйлэгдэхэ гэhэн марксистска hургаалые реформизмын этэгээдүүд хазагайруулна. Жэшээнь, Англиин арад зоной тэгшэ бэшэ байдалай гол шалтагаануудынь юуб гэхэдэ, гэгээрэлэй дутагдалнууд ба хүн зоной олзо доходой илгаа болоно гэжэ Англиин лейбористска партии «Тэгшэ байдалда орохо зам» гэhэн программна мэдүүлгэ соогоо тэмдэглэнэ. Нээрээшье хүниие гэгээрүүлэн хүмүүжүүлгэ гээшэ бухы ажабайдалдань ямар нэгэн нүлөө үлөөдэг юм. Олзо доходойшье илгаа хүнүүдэй ямар ангида хабаададагые мүн лэ харуулна бшуу. Гэхэ зуура иимэ байдалай тон шухала шалтагааниинь юуб гэхэдэ, капитализмын үедэ үсөөхэн бүлэг хүнүүд үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые үбэршэлжэ, бухы баялигые гартаа барижа байдаг.

Ангинууд болон ангиин тэмсэл тухай гансал марксистска теори обществын ангинууд боложо хубаардаг ябадалай бодото шалтагааниие элирүүлнэ. Хүнүүд ниитын үйлэдбэридэ ямар hуури эзэлдэг бэ, тэдэнэр үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдтэ ямар хабаатайб, ажалай ниитын эмхидхэлгэдэ ямараар хабааданаб, тиимэ болохолоороо, ниитын баялигай ямар хубиие яажа абанаб, хэды шэнээн баялигтай байнаб, — эдэ бүгэдэ обществын ангинууд боложо хубаардаг ябадалай шалтагаанууд болоно.

Үйлэдбэриин зэбсэгүүд болон хэрэгсэлнүүдэй үмсын мэдэлдэ байдаг дээрэhээ пролетариат болон буржуази эблэршэгүй ангиин тэмсэл хэдэг байна гэжэ марксизм hургана. Ажалшадые буржуазиин экономическа болон политическэ талаар мүлжэлгын үндэhэниинь үмсын зөөри болоно. Мүлжэлгые усадхахын тула, ангинуудай эблэршэгүй байдалые усадхахын тула, тиигээд ангиин илгаануудые юрэнхэдынь усадхахын тула, «бүхы обществын үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдтэ бүхы эрхэтэдые нэгэн адли хабаатай болгохо» хэрэгтэй гэжэ В. И. Ленин бэшээ hэн. (Зохёолнууд, том 20, хууд. 128). Тиимэhээ капиталистическэ зөөриие усадхажа, үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые ниитын зөөри болгохо хэрэгтэй.

Пролетарска революциин, пролетариадай диктатурын, социализмын түлөө тэмсэлhээ хүдэлмэришэдые хадуурууха зорилготойгоор социал-демократиин баруунай тала баригшад ангинууд тухай марксистска hургаалые хазагайруулна. «Пролетариадай диктатура», «пролетарска революци» гэжэ үгэнүүд социал-демократиин словарьhаа гаража, үгы болоно байна», — гэжэ немецкэ социал-демократ А. Улиг мэдэрхэ баатай болоо. «Тэгшэ байдал», «эрхэ сүлөө» гэхэ мэтэ үгэнүүдые дурдан шашалдажа, реформистнууд ажалшадые «диктатура» гэhэн үгөөр айлгаха гэжэ забдадаг, пролетариадай диктатурые демократида зүршэлдүүлэн жэшэдэг.

Пролетариат буржуазитай эбтэй байха, ангиин тэмсэл хэхэгүй, капитализмые саашадань байлгаха гэжэ реформистнууд хододоо хэлэдэг. Баруунай тала баридаг социал-демократиин удамаршад пролетариадай хэрэгтэ урбажа, мүнөө үеын тон шухала асуудалда — эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ эрид шууд хабаададаггүй юм. Атомна дайнай аюул тухай хэлэбэшье, тэдэнэр уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалай бодото шалтагааниие элирүүлдэггүй, империалистнуудай ябуулдаг хархис политикые буруушаадаггүй, ажалшадай хамтаараа хэдэг тэмсэлдэ hаад тойбо татадаг байна.

Эб найрамдалай, демократиин түлөө тэмсэлдэ, фашизмда харгы гаргаха гэжэ оролдодог империалистическэ реакцида эсэргүү тэмсэлдэ хамтаараа хабаадаха тухай социалистическэ партинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ коммунистнууд нэгэтэ бэшэ хандаhан юм. Тэдэ баруунай тала бариматалдаг социалистическэ удамаршад энээнhээ ходоо арсадаг. Имагтал реакци болон фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ коммунистнууд болон социал-демократнууд үгэеэ ойлголсохо ёhотой гэжэ КПСС-эй XXI съезд дээрэ хэhэн элидхэл соогоо Н. С. Хрущёв хэлээ hэн: «Коммунизмда эсэргүү элдэб ааша гаргагшадые хажуу тээшэнь хаяад, өөhэдынгөө эрхые хамгаалхын түлөө, эб найрамдалые сахихын түлөө хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элдэб шагналай түлөөлэгшэдэй нэгэ столдо hуужа, алишье талаараа таарамжатай түсэб зохёохо сагынь ерээ».

Марксизм-ленинизмын научна бата бэхи үндэhэн дээрэ байгуулагдаhан хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэл хадаа эб найрамдалай, демократиин, социализмын түлөө тэмсэлдэ амжалта туйлаха нүхэсэл болоно.

Д. БОЛЬШОВ.

Гусиноозерск городой ажалшад газаагаа үрэ жэмэстэ модонуудые тарижа, муу бэшэ ургаса хурядаг. Жэшээнь, Бекасовай булынхид үрэ жэмэстэ модонуудые олоор тарижа, hайн ургаса хурядагаараа город соогоо суутай болонхой юм. Энэ айлай газаа мойhон, яблока, вишни, үхэр нюдэн, улаагана гэхэ мэтэ hайнаар ургана.

Зураг дээрэ: Бекасовтан сад соогоо ажаллажа байна.

Ф. Моренецын фото.

Барилга олоор хэгдэнэ

Калининай нэрэмжэтэ колхозой Зангин нютагта 100 хүнэй hууритай шэнэ клуб баригдаhан юм. Нютагай залуушуул клубтай боложо, сүлөөтэй сагаа эмхи гуримтайгаар үнгэргэдэг болсо. Энээнhээ гадна колхозой гэшүүд Цыбикжап Бадмацыренов, Дашицырен Хубитуев, Дондок Содномов, Даба Дашидондоков, Дондок Пунсуков гэгшэд шэнэ гэртээ орожо түбхинэнхэй. Городой ТЭЦ-hээ татагдаhан электрын гал шэнэ гэр байрануудта оруулагдаа.

Д. Батомункуев.

Мухаршэбэр.

ШЭНЭ hУРГУУЛИ

Манай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой модошо дархашуул артелиингээ центр Алла тосхондо 160 hурагшадай hууритай hургуулиин шэнэ байшан барижа байна. Колхозой дүршэл ехэтэй модошо дархашуул нүхэд Ш. Дармаев, Д. Бадмаев, Д. Рабданов, Ц. Ринчино, Х. Дармаев гэгшэд hургуулиин барилга дээрэ үдэрэйнгөө даабарие хододоо 120—130 процент эрхим шанартайгаар дүүргэнэ.

Эдэнэр hургуулиингаа барилгые hуралсалай шэнэ жэл болотор дүүргэжэ, ашаглалгада оруулхаар хараална.

Г. Бадмаев.

Курумкан.

Зэдын аймагта

Малнуудаа шахан таргалуулна

Зунай эхеэр бороо хура ехээр орожо, бэлшээриин, сабшалангай үбhэ ногоон hайнаар гаранхай. Энэ таатай вохид сагые hамбаашалан, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой шахан таргалуулагдаха малай гүүртын адуулгашан нүхэр Цыренов харууhалжа байhан малнуудаа түргөөр таргалуулна. Нүхэр Цыренов малнуудые саг сооhь уhалха, hайнаар эдеэлүүлхэ асуудалда ехэ анхарал табижа, бэлшээлгээ зүбөөр эмхидхэнэ. Иигэжэ үхэр малайнь амидын шэгнүүр сүүдхэдээ дунда зэргээр 900 граммаар нэмэнэ.

Уншагшадайнь тоо олошорно

Дээдэ Үшөөтэйн сомоной библиотекэ жэл бүри олон номтой болоно. Уншагшад дэлхэйн литературын, мүн ородой литературын классигуудай номуудые уншахаhаа гадна, советскэ, мүн Бурядай уран зохёолшодой номуудые олоор абадаг болонхой. Мүнөө эндэ 5 мянга гаран элдэб зүйлэй ном бии юм. Библиотекын номуудай жэл бүри олошорхотой хамта уншагшадайнь тоо мүн лэ нэмэнэ.

Гэр байра олоор баригдана

«Коммунизм» колхозой түб тосхон болохо Дэрэстэйдэ зуу гаран шэнэ гэр баригдаад байна. Колхозой правлени шэнэ гэр барихадань гэшүүдтээ али болохоор туhалдаг юм.

Хонидойнгоо нооhо хайшална

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хонишод эдэ үдэрнүүдтэ хонидhоо ехэ нооhо хайшална. Мүнөө үедэ таба мянга гаран хонидой нооhон хайшалагдаа. Номсол Очирова, Дарима Раднаева гэгшэд нооhо хайшалха даалгабаряа үдэр бүри 140—150 процент дүүргэнэ.

В. Жигжитов.

Хилын саанаhаа

А. А. Громыко Женевэдэ ерэбэ

ЖЕНЕВА, июлиин 11. (ТАСС). СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко мүнөө үглөөгүүр Женевэдэ ерээ. Аэродром дээрэ мэдүүлгэ хэхэдээ, Женевэдэхи зүблөөн урагшатай байха бэзэ гэжэ найдажа байhанаа тэрэ элирхэйлэн мэдүүлээ. Баруун Берлин тухай, ниитэ Германиин комитет байгуулха тухай асуудалаар июниин 9-нэй, 19-нэй советскэ дурадхалнууд үгэеэ ойлголсоходо таарамжатай hайн үндэhэ hуури боложо үгэнэ гэжэ тэрэ хэлээ.

Арадай революциин алдарта ойе монгол арад hайндэрлэнэ

УЛАН-БАТОР, июлиин 11. (ТАСС). Арадай революциин 38 жэлэй ойтой дашарамдуулагдан, сэрэгэй парад, ажалшадай демонстраци Улан-Баторта мүнөөдэр болоо. hайндэрэй жагсаалда 60 мянган хүн хабаадаа. Монголой ажалшадай үйлэдбэриин амжалтануудые, Монголой соёл кулвтурын туйлалтануудые харуулhан транспарантнуудые, плакадуудые, мүн улаан тугуудые бариhан демонстрантнууд ниислэлэй талмай дээгүүр ябажа гараа. Демонстрацида хабаадагшадай барижа ябаhан СССР-эй, аха дүү бусад социалистическэ оронуудай гүрэнэй тугууд, эдэ гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй портредүүд социалистическэ лагериин бүхы оронуудай эбдэршэгүй бата жагсаалай, пролетарска интернационализмын агууехэ гол ёhоной илан мандаhанай тэмдэг боложо үгэнэ. Социалистическэ байгуулалтадань монгол арадта аха дүүгэй туhаламжа үзүүлжэ байhан советскэ, хитад хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд Монголой ажалшадтай зэргэлэн ябалсажа гараа.

СССР, КНР болон арадай демократиин бусад оронуудhаа, тэрэшэлэн США-hаа, Англиhаа, Индонезиhээ, Италиhаа ерэhэн олон тоото айлшад сэрэгэй парад болон демонстрацида байлсаа.

«Наадан» — арадай революциин 38 жэлэй ойдо зорюулагдаhан hайндэр ниислэлэй шэнэ стадион дээрэ үдын хойно эхилээ.

Залуушуул болон студентнүүдэй—аймагуудай, городуудай фестивальда илажа гарагшадай республиканска нэгэдэхи фестиваль мүнөөдэр эхилээ.

Үдэшэнь арадай революциин 38 жэлэй ойтой дашарамдуулан МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал ехэ уулзалга хэhэн байна.

Ф. Р. Козловой США-да ошоод байhан тухай

ПИТТСБУРГ, июлиин 11. (**ТАСС-эй корр**). Чикагодахи худалдаа наймаанай уласхоорондын выставкэдэ Ф. Р. Козлов үсэгэлдэр үглөөгүүр ошожо, США-гэй, Индиин, Польшын Арадай Республикын, Японой, бусад оронуудай павильонуудые хараа. Удаань делегаци автомашинануудта hуугаад, «Мидуэй» аэропорт ошоо. Чикагоhаа мордохынгоо урда тээ Ф. Р. Козлов хэблэлэй түлөөлэгшэдөөр дамжуулан городой хүн зондо амаршалга хүргэhэн, hайниие хүсэhэн байна. Үдэрэй 11 часта делегациин самолёт агаарта ниидэн гаража, индустриально-промышленна район болгошо Питтсбург городые шэглэн ябаа. Эндэhээ аяншалгань дүүрэжэ, делегаци Нью-Йоркдо бусажа ерэхэ юм.

Городой муниципалитедэй түрүүлэгшэ Ф. Уэйр болон бусад Ф. Р. Козловые Питтсбургын аэропорт дээрэ угтаа. Советскэ айлшад аэродромhоо Питтсбург город шадарай Хоумстед hууринда ошожо, «Юнайтет Стейтс стил», «Хоумстед стил уоркс» корпорациин металлургическа томошог комбинадые хараа.

Тэрэнэйнгээ hүүлээр Ф. Р. Козлов, тэрээнтэй суг ябалсаhан хүнүүд булад конструкцинуудые бүтээхэдэ хэрэглэгдэдэг түмэр гаргадаг заводто хүрэhэн байна.

Советскэ делегациин байhан «Пенн Шератон» гэжэ отель соо Питтсбургын промышленнигуудай түлөөлэгшэд үдэшэнь ехэ обед хэжэ, Ф. Р. Козловые хүндэлөө.

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 12. (**ТАСС-эй корр.**). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Ф. Р. Козлов, советскэ делегациин бусад гэшүүд Питтсбургhаа 25 милиин газарта байдаг атомна станцида хүрөө.

Советскэ айлшадай байhан отель соо далайн-сэрэгэй флодой атомна энергиин талаар комиссиин реакторнуудай таhагай хүтэлбэрилэгшэ адмирал Х. Риковер ерэжэ, Ф. Р. Козловые амаршалаа. Американ эрдэмтэд-атомнигуудай хүдэлмэри тухай Риковерэй хөөрэhэнэй hүүлээр, Ф. Р. Козлов электростанциин байшангые хараа. Элдэб секцинүүдэй хүдэлмэриие яажа эмхидхэдэг байhантай советскэ айлшад танилсаад, атомна реакторыень хараhан байна.

Ф. Р. Козлов адмирал Риковер хоёр хөөрэлдөө хээ. Ф. Р. Козлов эндэ ажалладаг хүдэлмэрилэгшэдэй аюулгүй байха ябадал хангаха талаар ямар хэмжээнүүдэй абтадаг тухай hонирхоо, электростанциие яажа ашагладаг тухай, электроэнергиин өөрынь үнэ тухай Американ мэргэжэлтэдhээ асууhан байна. «Атомай хүсэн юумэ hандаргахын тулада бэшэ, харин арадуудай аша туhада зорюулагдахань шухала» гэжэ Ф. Р. Козлов тэмдэглээ.

Удаань электростанцида хүдэлдэг Американ мэргэжэлтэд сайлалга хэжэ, советскэ айлшадые хүндэлөө.

Тэрэ үдэртөө Ф. Р. Козлов, советскэ делегациин бусад гэшүүд Нью-Йоркдо ерээ.

В. Богачев,
В. Парамонов.

Манолис Глезосые сүүдлэлгэ

АФИНЫ, июлиин 11. (**ТАСС-эй корр.**). Афинын сэрэгэй трибунал Манолис Глезосэй, бусад гэмнэгдэгшэдэй хэрэгые хаража үзэhөөр.

Үсэгэлдэр үдэшын, энэ үглөөнэй заседанинууд дээрэ гэмнэгшэ талын гэршэ Папаспиропулосые асууhан байна. Хэрэгые хаража үзэлгэдэ олониитын түлөөлэгшэдэй байлсаха хэрэгтэнь hаад ушаруулхын тулада сүүдые бишыхан байшан соо үргэлжэлүүлхэ гэжэ сэрэгэй судьянарай оролдожо байhыень хамгаалагша талын адвокадууд үсэгэлдэр дахяад буруушааhан байна. Сүүдэй элитээр үнгэргэхэ ябадалые, конституциие энэ ушар эбдэнэ гэжэ адвокадууд онсолон тэмдэглээ. Гэбэшье энэ эрилтыень сүүд буруушаагаа.

Гэмнэгшэ талын гэршэ Папаспиропулос адвокадуудай асуудалда харюусахадаа өөрынгөө хэлэhэн үгэнүүдые бүри тодорхойлхо баатай болоhон байна. Энэнь Манолис Глезосые, бусад патриодуудые «тагнуул хээ» гэжэ хуурмагаар гэмнэжэ байhыень бүри эли болгожо үгөө. Ядахын сагта гэмнэгдэгшэдэй тагнуул хэhэн тухай нэгэшье тодорхой баримтые дурдахые хамгаалагшадай гуйhан бүхы асуудалнуудта Папаспиропулос нэгэн гэбэл тиимэ баримта байхагүй гэжэ харюусадаг гү, али харюу үгэхэhөө зайсадаг байгаа. Зүгөөр «уласхоорондын коммунизмын» Грецидэ харша байhан тухай өөрынгөө үндэhэ баримтагүй баталамжануудые дахяад дурдаhан байна. Гэмнэгшэ талын гэршын мэгдэшоод, Глезос болон бусадые гэмнэhэн ябадалые буруутуулхаар харюу үгэжэ ороходонь сүүдэй түрүүлэгшэ тэрээндэ яаралтайгаар туhалжа ороhон байха юм. Сүүдэй түрүүлэгшэ асуудалнуудта гэршын харюусахыень хориха зуураа, адвокадуудай асуудал табилгада hаад ушаруулhан, асуудалда яажа харюусаха ёhотойб гэжэ гэршэдэ заажа үгэhэн, мүн тэрэнэй түлөө өөрөө харюу үгэhэн байна. Сүүдэй түрүүлэгшын энэ ябуулгада хамгаалагшад буруушаалга мэдүүлээ.

Афинын сэрэгэй трибуналда «үнэн зүбөөр шүүхэ таhалха» ябадалай яажа бэелүүлэгдэдэг байhые иимэ ушар эли тодоор харуулна. Гэмнэгдэгшэд тагнуул хээ гэhэн тодорхой баримта политическэ полицидэ үгы гэhэн тобшолол танай харюуhаа хэжэ болохо байна гэжэ хамгаалагшадай асуухада, гэршэ иигэжэ харюусаа: Үгы, иимэ баримта байхагүй. (Зал соо шэмээ гаража, энеэлдээн болоо). Тиихэдэнь сүүдэй түрүүлэгшэ асуудалда харюусахыень гэршые хорёод, иигэжэ мэдүүлээ: «бидэнэр, сэрэгэй сүүдэй гэшүүд, танда этигэнэбди», тиигээд гэршын хэлэhэндэ ехээр баясахагүй тухай эрилтэ сүүд дээрэ байлсагшадай үмэнэ табиhан байна.

Грецидэ эльгээхын тулада Грециин Коммунистическэ парти, Советскэ Союз дотор тагнуулшадые бэлэдхэнэ гэhэн хэбэртэйгээр гэмнэгшэ талын гэршэ, полициин ноён Папаспиропулос хэлэhэн байна. Тиигээд энээниие тодоруулха мүртэй баримта дурдажа шадаагүй.

Сүүд үргэлжэлhөөр.

***

Глезосэй, бусад демокрадуудай хэрэгые сэрэгэй трибуналда хаража үзэлгые болюулха гэhэн эрилтэ бүхы Греци дотор бүри үргэнөөр хэгдэдэг боложо байна.

И. Абламов.

Пакистанда үер болобо

КАРАЧИ, июлиин 11. (ТАСС). «Доон» газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, Рави, Чинаб, Джелам, Сатледж мүрэнүүд үерлэжэ, Баруун Пакистанай таряаланда ехэ хохидол ушаруулаа. Хэдэн мянган хүн гэр байрагүй үлөө. Мултанска райондо 54 тосхон уhанда абтаhан байна.

Уласхоорондын шэнжэлэл

Женевэдэ, июлиин 13-да понедельнигтэ, Нацануудай ордон соо СССР-эй США-гэй, Англиин, Франциин, тэрэшэлэн Германиин Демократическа Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд гурбан долоон хоногой забhар хэhэнэйнгээ hүүлээр дахин уулзахань. Баруун Германиин делегаци тухай хэлэхэ болоо hаа, тэрэниие залай заседанида гадаадын хэрэгүүдэй министр Брентано бэшэ, харин ФРГ-гэй США-да байдаг элшэн сайд Гревер толгойлхо юм.

Женевэдэхи хөөрэлдөөнэй дахин болохоёо байхада, иимэ асуудал гарана: зүблөөнэй хүдэлмэридэ забhар хэхэдээ, Баруун оронуудай делегадууд ямар зорилготой байгааб? Энэ асуудал тушаа Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд гансаараал харюусаhан байна. Женевэhээ Лондондо ерэхэдээ, тэрэ иигэжэ тэмдэглээ hэн: гурбан долоон хоногой забhарай туршада зүблөөн дээрэ юу хэлэhэн тухайгаа, мүн хөөрэлдөөнэй ээлжээтэ шатые хайшан гээд эхилхэ тухайгаа бодожо үзэхэ хэрэгтэй. Забhар хэхэ гэжэ эрилтэ табиhан бусад делегадууд юундэ забhар хэhэн тухайгаа юушье хэлээгүй. Тиигэбэшье баруун хэблэлэй мэдээсэhэнэй ёhоор, забhар хэхэ гэжэ эрилтэ табигшад шухала шалтагаантай байhаниинь элитэ болоо.

Энэ талаар Американ хэблэлэй томо трестын толгойлогшо Рандольф Херст гэгшын үгэ hонирхолтой юм. Зүблөөнэй забhарай туршада уласхоорондын байдал Баруун оронуудай аша туhада хубилха юм, эгээл тиихэдэнь Советскэ Союзые али нэгэн шиидхэбэри абахаар баадхажа болохо юм гэжэ тэрэ хэлэhэн байгаа. Энээн дээрэhээ харахада, Женевэдэхи хөөрэлдөөнэй ябаса Баруун оронуудта аша туhа хүргөөгүй гэжэ Р. Херст мэдэрhэн байна. Тиихэ зуураа, Р. Херст баруун оронуудай бүлэг хүнүүдэй түсэбые элишэлэн харуулаа. Тэдэнэр забhарай үедэ ниитын hанал бодолые өөрынгөө тала тээшэ татаад, СССР-ые баадхаха гэhэн hаналтай байгаа.

Теэд энэ hэдэлгэнь бүтээгүй. Женевэдэ СССР-эй, ГДР-эй делегацинуудай эрид шууд хамгаалжа байhан политикын үнэн зүб байhаниие hүүлэй гурбан долоон хоногой туршада болоhон уласхоорондын ушар хэрэгүүд батална гэршэлээ. Гэхэтэй хамта, «хүйтэн дайе» баримталан, хүсэрхэлгын ашаар Советскэ Союзые баадхаха гэhэн баруун оронуудай бүлэг хүнүүдэй политика буруу hурэhэниинь бүри элитээр харагдаба.

Баруун Берлинэй саг зуурын байдалые гуримшуулха, Германитай баталха эбэй договор болон Германиие нэгэдүүлгэ бэлэдхэхэ зорилготой ниитэ Германиин комитет тухай Советскэ Союзай июниин 19-дэ оруулhан шэнэ дурадхалнуудые зүбшэн хэлсэжэ байтараа, Женевэдэхи зүблөөн хүдэлмэреэ таhалдуулhан байгаа. Эдэ дурадхалнууд делегацинуудай hанамжые дүтэлүүлhэн байгаа. Юуб гэхэдэ, тэдээн соо США-гэй, Англиин, Франциин табиhан хэдэ хэдэн эрилтэнүүд хараада абтаhан юм. СССР-эй эб найрамдалда дуратай шэнэ үүсхэл баруун оронуудай түлөөлэгшэдые сошордооhон бэлэй. Эгээл тиихэдэ тэдэнэр забhар хэхэ гэhэн эрилтэ табяа hэн.

Удаань буржуазна пропаганда, нэн түрүүн Баруун Германиин, Американ пропаганда Советскэ Союзые муушалжа, «тэрээнтэй хөөрэлдөө хэжэ болохогүй», «тэрэ баруун оронуудта заналта хэнэ» гэхэ мэтээр шашалдажа ороо hэн.

Теэд мүнөө сагта оло миллион хүнүүдые мэхэлжэ болохогүй ха юм. СССР-эй эб найрамдалда дуратай гадаадын политикые хардаха ээлжээтэ ябуулганууд бүтэбэгүй. Тэрэниие үүсхэгшэд зохидгүй байдалда оронхой. Советскэ дурадхалнууд «баадхалга, хүсэрхэлгэ гээшэ» гэхэ мэтэ худал хуурмаг үгэнүүд Женевэдэхи зүблөөнэй июниин 28-да болоhон заседани дээрэ СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын хэлэhэн үгэ соо дүүрэн элишэлэгдээ. Баруун Берлин тухай асуудалаар бэе бэедээ таарамжатай шиидхэбэри абахын түлөө манай орон эрмэлзэнэ, энэ асуудалаар хэлсээ баталха үндэhэ hуури Женевэдэхи зүблөөн дээрэ бии гэжэ нүхэр Громыко хэлээ hэн.

Уласхоорондын арсалдаата асуудалнуудые амгалан ёhоор шиидхэлгые хүсэдэггүй хүнүүд Конрат Аденауэртэ ехээр найдаhан байгаа. Женевэдэхи зүблөөн дээрэ ямаршье хэлсээ баталуулхагүйн тула тэрэ бүхы хүсөөрөө оролдоhон юм. Имагтал иимэ зорилготойгоор тэрэ ФРГ-эй федеральна президентые Баруун Берлиндэ hунгаха гэhэн ааша гаргаhан юм. Теэд энэнь ямаршье үрэ дүн асараагүй.

Аденауэр эб найрамдалай, арадуудай аюулгүй байдалай хорото дайсан гэhэн нэрэ зэргыень энэ аашань дахин гэршэлэн баталаа. Эгээл тиимэhээнь Баруун оронуудай правительствонуудые толгойлогшод Аденауэртэй уулзахаhаа зайсаhан байха юм. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр Аденауэртэй уулзажа, өөhэдынгөө нэрые гутааха дурагүй бшуу.

Июлиин 4-hөө 6 болотор Варшавада үнгэрhэн түгшүүрилтэ байдалые hуладхааха, Европодо аюулгүй байдалые хангаха асуудал тухай конференци Женевэдэхи зүблөөнэй хүдэлмэриин забhарай туршада уласхоорондын байдал Баруун оронуудай аша туhада хубилжа, түгшүүрилтэ байдал бүри шангадаха бэзэ гэжэ hанаhан хүнүүдэй түсэбтэ шанга сохилто үгөө. Конференцидэ хабаадаhан Европын 22 оронoй ниитын элитэ ажал-ябуулагшад уласхоорондын шухала асуудалнуудые амгалан ёhоор, түргөөр шиидхэхын түлөө нэгэ hаналаар мэдүүлгэ хэбэ. Европын олониитэдэ хандаhан хандалга сооhь иигэжэ хэлэгдэнэ: ядерна буу зэбсэг туршалгые дары хорихо, Германитай эбэй договор баталха, правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөө зарлаха гэhэн эрилтэ табинабди.

Варшавада болоhон конференци бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые тогтонижоруулха хэрэгтэ тон шухала удхашанартай юм.

Нью-Йоркдо нээтдэhэн Советскэ Союзай выставкын асари ехэ амжалта, США-да СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Ф. Р. Козловой айлшалга уласхоорондын байдалые hайжаруулха хэрэгтэ ехэ туhа хүргөө. Баруун Германиин «Франкфуртер Рундшау» газетын бэшэhэнэй ёhоор, Совет ороной выставкэ «хүйтэн дайнай» аюулые, тэрэшэлэн түүхэдэ ушарhан зүрилдөөнүүдые усадхалгада ехэ туhаламжа хүргэхэ байна. «Совет ороной выставкэ хадаа Советскэ Союзай экономическа болон соёл культурын асари ехэ дэбжэлтын толотомо гэршэ мүн» гэжэ тэрэ газетэ бэшэнэ. Баруун Германиин газетын иигэжэ бэшэhэниие зүбшөөхэ хэрэгтэй. Манай орон бүхы хүн түрэлтэнэй аша туhада, бүмбэрсэг дэлхэй дээрэхи бүхы хүнүүдэй hаруул hайхан ерээдүйе хамгаалхын тула, бүхы арадуудай амгалан ажабайдал, зол жаргалые хамгаалхын тула тэмсэнэ гэжэ Советскэ Союзай туйлалтанууд бүхы хүнүүдые, тэрэ тоодо этигэдэгшьегүй хүнүүдые этигүүлээ.

Манай туйлалтануудые «пропаганда» гэжэ нэрлээд, СССР-ые дэлхэйн олониитын дунда муушалха гэhэн дайсадай hэдэлгэ буруу hүрөө. Эгээл иимэ ушар hаяхан Италиин «Темпо» газетэтэй тохёолдоо. Тэрэ газетэ советскэ баллистическэ ракетэ туршалгын амитадтай вамбуулин руу табиhан ябадал «Кремлиин гаргаhан пропаганда» гэжэ бэшээ. Хүсэрхэхэ шадалгүй байhанаа «хүсэрхэлгын» политика ябуулдаг хүнүүд мэдэрхэ дурагүй. Теэд энэнь бодото байдалай баримта ха юм даа. Тэрээнhээ холо ошохогүйш. Советскэ баллистическэ ракетые амжалтатайгаар табиhан тухай бэшэхэ зуураа, хариин оронуудай олон газетэнүүд, тэрэ тсодо Парижай «Франс-суар» газетын мэдэрhэнэй ёhоор, «иимэ ракетые Америкашье үшөө бүтээгээдүй байhаар».

Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевэдэхи зүблөөнэй гурбан долоон хоногой забhар уласхоорондын байдалые hайжаруулха тээшэнь шэглүүлээ. Женевэдэхи хөөрэлдөөндэ хабаададаг баруун оронуудай түлөөлэгшэдэй зүгhөө хүсэрхэлгын тала баримталангүй, харин hайн сэдьхэл гаргажа, бодото эрхэ байдалые харaадаа абажа, асуудалнуудые шиидхэхэ гээ hаань, уласхоорондын байдал бүришье hайжарха hэн. Совет ороной дурадхалнуудые, мүн А. А. Громыкын мэдүүлгэ дотор үгтэhэн тайлбарилтые анхаралтайгаар шудалха саг тэдээндэ яhала ехэ байгаа. Англиин «Манчестер Гардиан» газетэ иигэжэ бэшээ hэн: «Баруун оронууд Совет ороной дурадхалые буруушааха ёhогүй...эдэ дурадхалнууд таарамжатай шиидхэбэри абалгада шэглүүлэгдэнэ». Иимэшүүгээр мүн Франциин «Фрас Нувель» газетэ бэшэнэ.

Арадууд эб найрамдал бэхижүүлхые хүсэнэ. Тиимэhээ Женевэдэхи зүблөөндэ оронууд ямаршье hаад хэхэ ёhогүй гэжэ тэдэнэр эринэ.

Гэбэшье министрнүүдэй Женевэдэхи зүблөөн хэды hайн аша үрэтэй байбашье, мүнөө үеын шухала бүхы асуудалнуудые шиидхэжэ шадахагүйнь мэдээжэ. Юуб гэхэдэ, олон асуудалнууд имагтал правительствонуудые, гүрэнүүдые толгойлдог хүнүүдээр лэ шиидхэгдэхэ юм. Тиимэ дээрэhээ министрнүүд дээдэшүүлэй зүблөөе зарлахын тула вохистой бэлэдхэл хэхэ ёhотой. Баруун оронууд Женевэдэхи хөөрэлдөөе таhалдуулаа hаань, правительствонуудые толгойлогшонорой уулзалга бүри шухала хэрэгтэй болохо.

Н. ЧИГИРЬ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора —46-32, зам редактора —32-74, отв. секретаря —27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации— 35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров —40-49, отдел переводов, корректорская —35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01089. **Типография Министерства культуры Бурятской АССР.** Зак. № 5004.